

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет міжнародних відносин і права
Кафедра іншомовної освіти і міжкультурної комунікації

ДИПЛОМНА РОБОТА
Магістр

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність 014.02 Середня освіта (Мова та література (англійська))

на тему: **Розвиток навичок аудіювання на уроках англійської мови
в учнів 8-х класів**

ДРСОА.021175.01.03.

Виконала: студентка 2-го курсу
група СОАм-21-1

Ю. О.Захаркевич

Керівник
канд. філол. наук, доц.

_____ О. М. Дорофєєва

До захисту допускаю:
Зав. кафедри іншомовної освіти
і міжкультурної комунікації
д-р пед. наук, проф.

_____ 2022 р.

_____ Н. М. Бідюк

ЗМІСТ

	С.
Вступ.....	5
1 Теоретичні засади розвитку навичок аудіювання як окремого виду комунікативної діяльності	8
1.1 Характеристика аудіювання як виду мовленнєвої діяльності	8
1.2 Передумови успішного виконання завдань на аудіювання та критерії їх оцінювання	13
1.3 Методи роботи з англomовними відеоматеріалами при навчанні аудіюванню у 8-х класах	29
1.4 Використання інформаційно-комп'ютерних технологій при навчанні аудіюванню	34
1.5 Прийоми роботи з пісенним матеріалом при навчанні аудіюванню .	38
2 Експериментальна перевірка ефективності запропонованих завдань для розвитку навичок аудіювання іноземною мовою у учнів 8-х класів	46
2.1 Система вправ на розвиток навичок сприйняття англійської мови на слух	46
2.2 Дослідно-експериментальна перевірка ефективності використання он-лайн ресурсів для розвитку навичок аудіювання на уроках англійської мови у 8-х класах	62
Висновки	73
Перелік джерел посилання.....	76
Додаток А Зразок завдань для роботи з відео матеріалом для навчання аудіювання	84
Додаток Б Тестова контрольна робота до початку експерименту	86
Додаток В Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з іноземних мов (аспект аудіювання)	88

АНОТАЦІЯ

Захаркевич Ю.О. Розвиток навичок аудіювання на уроках англійської мови в учнів 8-х класів. – Магістерська дипломна робота.

Дипломна робота магістра на здобуття кваліфікації магістра за спеціальністю 014 – Середня освіта (Мова і література (англійська)). – Хмельницький національний університет, факультет міжнародних відносин і права, кафедра іншомовної освіти і міжкультурної комунікації, наук. кер. канд. філол. наук, доц. Дорофєєва О.М. – Хмельницький, 2022.

Загальний обсяг роботи становить 90 сторінок, із них 75 – основного тексту. Робота містить 3 додатки та 71 джерело посилань.

Ключові слова: відеоматеріал, аудитивні навички, он-лайн ресурс, новітні технології, тест, 8-мі класи, сприйняття на слух.

Магістерська дипломна робота присвячена дослідженню методів розвитку навичок аудіювання у учнів 8-х класів. Сприйняття мови на слух – це рецептивний вид мовленнєвої діяльності, який являє собою одночасне сприйняття і розуміння мови на слух і як самостійний вид мовленнєвої діяльності має свої цілі, завдання, предмет і результат. У роботі запропоновано систему вправ на основі наявних он-лайн ресурсів та експериментально перевірено ефективність їх застосування у навчальному процесі.

Доведено, щоб учні сприймали аудіювання як цікавий і пізнавальний вид діяльності, необхідно: викликати у них зацікавленість до аудіо тексту, поставити комунікативне завдання, організувати цікаву роботу з прослуханим текстом або побаченим відео. Враховуючи особливості аудіювання і психологічні особливості молодших підлітків, розроблено більш раціональну методика навчання аудіюванню у 8-х класах, ніж пропонується у підручнику. На уроках англійської мови пропонується застосувати широкий арсенал аудіативних матеріалів, які в значній мірі полегшують оволодіння навичками говоріння, покращують слухову пам'ять.

SUMMARY

Zakharkevich Yu. O. Developing the English Listening Skills in the 8th Grade Students – Master's thesis.

Master's thesis for obtaining a master's qualification in specialty 014 - Secondary Education (Language and Literature (English)). – Khmelnytskyi National University, Faculty of International Relations and Law, Department of Foreign Language Education and Intercultural Communication, scientific supervisor: Candidate of Philological Sciences, Assoc. Prof. Dorofeyeva O. M. – Khmelnytskyi, 2022.

The paper consists of 90 pages, the main text comprising 75 pages. The work contains 3 appendices and 71 cited sources.

Keywords: video material, auditory skills, on-line resource, latest technologies, test, the 8th grade students, auditory perception.

The master's thesis is devoted to the study of methods of developing listening skills in students of 8 grades.

Speech perception by ear is a receptive type of speech activity, which is an independent type of speech activity having its own goals, tasks, object and result. The paper proposed a system of exercises based on available online resources and experimentally verified the effectiveness of their application in the educational process.

It has been proven that in order to perceive listening as an interesting and informative activity, it is necessary to: arouse students' interest in the text, set a communicative task, organize interesting work with the text listened to or the video seen. Taking into account the peculiarities of listening and the psychological characteristics of younger teenagers, a more rational method of teaching listening in the 8th grade students than that proposed in the textbook has been developed. In the English lessons, it is offered to use a wide range of auditory materials, which greatly facilitate the mastery of speaking skills and improve auditory memory.

Author's signature

The date of the work submission to defence

ВСТУП

Актуальність дослідження. Володіння іноземними мовами, зокрема англійською як мовою міжнародного спілкування, є пріоритетною вимогою сьогодення. Сучасна методика навчання іноземним мовам, насамперед, розглядає комунікативну компетенцію як фундаментальне вміння іншомовного спілкування, яке передбачає формування у учнів здійснювати його в чотирьох видах – аудіюванні, говорінні, читанні та письмі. Оскільки процес навчання орієнтується на практичне володіння іноземною мовою, то велике значення варто приділяти сприйманню та критичному розумінню іноземної мови на слух. Отож, аудіювання є одним з ефективних засобів розвитку комунікативних навичок, якому треба приділяти належну увагу під час навчального процесу. Загалом, аудіювання як дія, що входить до складу усної комунікативної діяльності, використовується в будь-якому усному спілкуванні, підпорядкованому виробничим, суспільним або особистим потребам. Також аудіювання як зворотній зв'язок під час говоріння, дозволяє здійснювати самоконтроль за мовленням і спостерігати, наскільки вірно реалізуються у звуковій формі наміри мовця. Водночас, аудіювання являє собою окремий вид комунікативної діяльності зі своїм мотивом, що відбиває потреби людини або характер її діяльності. У такій функції воно виступає, наприклад, при перегляді фільму, телепередач, прослуховуванні радіопередач, сприйняття живого мовлення, тощо. Тому очевидним є важливість і актуальність проблеми навчання аудіюванню.

Питання обраної теми неодноразово ставало об'єктом досліджень сучасних мовознавців і науковців у галузі методики навчання іноземних мов, які у своїх працях описують різноманітні засоби, методи та прийоми під час навчання аудіювання, а також визначають певні труднощі та шляхи їх подолання (С. Ю. Ніколаєва, І. П. Лисовець, С. В. Гапонова, О. Б. Тарнапольський, О. В. Голотюк, Н. В. Проценко, О. Г. Квасова та інші вчені). Але сучасний

навчальний процес висуває нові вимоги до методів навчання сприйняття мови на слух. Враховуючи той факт, що у сучасному мультилінгвальному світі першочергове завдання освіти – дати учням практичні навички володіння англійською мовою, проблема розвитку аудитивних навичок всебічно аналізується у методичних працях та стає предметом обговорення на конференціях та форумах.

Об'єктом дослідження є аудіювання як вид мовленнєвої діяльності.

Предмет дослідження – методи і прийоми розвитку навичок аудіювання у учнів 8-х класів.

Мета дослідження полягає в дослідженні методів роботи з аудіо та відеоматеріалами при навчанні аудіюванню на уроках англійської мови у 8-х класах.

Визначена мета зумовлює виконання таких завдань:

1. Проаналізувати теоретичні дослідження вітчизняних та зарубіжних авторів з теми дослідження.
2. Описати традиційні та інноваційні методи навчання аудіюванню.
3. Запропонувати власні розробки, що спрямовані на розвиток аудитивних навичок.
4. Експериментально довести ефективність застосування розроблених завдань та їх вплив на розвиток аудитивних навичок у 8-х класах середньої школи.

Методи дослідження. Вирішення поставлених завдань дипломного дослідження зумовило використання таких методів: *теоретичних* – аналіз та синтез, які використовувались для виокремлення окремих елементів навчання аудіюванню та роботи з теоретичним матеріалом загалом, порівняння для визначення рівня сформованості аудитивних навичок серед учнів старших класів до та після експерименту, теоретичне узагальнення для формулювання висновків; *емпіричних* – спостереження за процесом розвитку навичок аудіювання, анкетування учнів з метою визначення їх ставлення до різних методів навчання

англійської мови, психолого-педагогічний експеримент, що допоміг перевірити правильність точки зору щодо ефективності використання системи вправ для розвитку аудитивних навичок у восьмикласників.

Наукова новизна полягає у конкретизації теоретичних і практичних положень щодо використання методики розвитку аудитивних навичок учнів 8-х класів; удосконаленні методики ефективного навчання аудіюванню на уроках англійської мови на основі авторської системи завдань та розробок.

Практичне значення дослідження полягає у використанні методики розвитку аудитивних навичок, у розробці системи вправ для учнів 8-х класів та можливостях їх подальшого використання у шкільному викладанні, під час практичних занять з методики викладання англійської мови, у процесі проходження педагогічної практики, а також вчителями загальноосвітніх шкіл під час відкритих занять.

Апробація результатів дослідження. Основні результати дослідження доповідались та обговорювались на студентській конференції за підсумками НДРС, ХНУ, а також на Всеукраїнській науково-практичній конференції «Актуальні проблеми філології та методики викладання іноземних мов у сучасному мультилінгвальному просторі» (м. Вінниця, 2022р).

Структура роботи. Дипломна робота складається зі вступу, двох розділів, загальних висновків, списку використаних джерел (71 найменування, з них 23 – іноземною мовою), трьох додатків на семи сторінках. Повний обсяг тексту складає 90 сторінок, з них 75 сторінок основного тексту. Робота ілюстрована 7 таблицями та 5 рисунками.

1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ НАВИЧОК АУДІЮВАННЯ ЯК ОКРЕМОГО ВИДУ КОМУНІКАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1.1 Характеристика аудіювання як виду мовленнєвої діяльності

Навчання аудіювання в будь-якому навчальному закладі розпочинається зі сприйняття мовлення та його суттєвих ознак. У рідній мові така здатність сприйняття розвивається завдяки щоденній природній практиці, з іноземною мовою такий досвід або дуже обмежений, або ж взагалі відсутній. Для формування компетенції в аудіюванні необхідно звернути особливу увагу на соціокультурні відмінності усного мовлення тієї чи іншої іноземної мови, порівняно з рідною мовою та/або іншими відомими учням іноземними мовами. Якщо такі відмінності не будуть засвоєні, то правильне розуміння оригінальних автентичних текстів стане вкрай ускладненим [6, с. 220].

Як визначає Ніколаєва С. Ю., «аудіювання – це рецептивний вид мовленнєвої діяльності, який забезпечує розуміння того, що сприймається на слух і належить до усної форми мовлення. Аудіювання є комплексною мовленнєвою розумовою діяльністю. Воно базується на природній здатності, яка вдосконалюється у процесі індивідуального розвитку людини та дає їй можливість розуміти інформацію в акустичному коді, накопичувати її в пам'яті чи на письмі, відбирати та оцінювати її згідно з інтересами чи поставленими завданнями. Важливими факторами формування такої здатності є:

- перцептивні та мовленнєвотворні передумови;
- загальні інтелектуальні передумови;
- фактичні знання;
- знання та вміння в рідній мові;
- іншомовні знання та вміння;
- мотивація.

Ці фактори складають основу для розвитку специфічних навичок і вмінь, на ній базується навчання аудіювання згідно з вимогами Європейського освітнього стандарту з іноземної мови» [27, с. 118]. Тому під час навчання аудіювання в середніх класах як на заняттях, так і під час самостійної роботи учнів треба регулярно застосовувати навчально-автентичні аудіоматеріали на початковому етапі навчання та автентичні під час подальшого навчання. Матеріальною основою аудіювання, як відомо, є аудіотекст. Як і кожен текст, він має містити власну композицію, структуру та смислову організацію. До того ж аудіоматеріал, на відміну від письмового тексту, характеризується інтонаційним оформленням, певним темпом звучання, а також однократністю та незворотністю сприйняття. Основною вимогою до змісту текстів для аудіювання треба вважати інформативність і цікаву фабулу. У практиці навчання іноземних мов рекомендується використовувати аудіотексти, доступні за змістом і мовним складом, короткі за тривалістю звучання та переважно монотематичні [27, с. 122]. Розглянемо основні етапи навчання аудіювання. На початковому етапі учні налаштовуються на сприйняття іноземної мови за допомогою вчителя; а саме: учні виконують вправи на передбачення змісту тексту; ознайомлюються з важливими лексичними одиницями. Рекомендовано створювати сприятливу доброзичливу атмосферу та заохочувати учнів брати участь у обговорюванні.

На етапі прослуховування у методичній літературі пропонується налаштовувати учнів на готовність зрозуміти основну ідею та охопити загальний сюжет та події, про йдеться мова. Не потрібно акцентувати увагу учнів на розумінні окремих деталей та дрібниць [39].

На кінцевому етапі учителю варто пропонувати вправи на перевірку розуміння почутого або побаченого. Доцільно підбирати вправи типу: “tick the events you hear”; “put the events in order”; “complete the sentences...”; “order the words to make phrases”; “match the sentences halves”. О. Г. Квасова у своїй праці «Основи тестування іншомовних навичок і вмінь» пропонує після прослуховування

використовувати такі завдання: – тестові завдання на множинний вибір, які передбачають вибірккову відповідь на поставлене запитання. До кожного уривка прослуханого тексту ставиться запитання з трьома опціями, де лише одна з них є правильною; – тестові завдання на множинне зіставлення. Такі завдання передбачають зіставлення змісту прослуханого із твердженнями, малюнками, таблицями, поданими на папері. Опції, що пропонуються порівняти, містять один варіант, який не підходить до змісту прослуханого; – тестові завдання на заповнення, які мають форму нотування, заповнення пропусків у тексті, заповнення таблиць і доповнення або завершення речень. Від учнів вимагається зробити нотатки, заповнити таблицю тощо за допомогою обмеженої кількості слів (зазвичай не більше трьох). Питання подані в тому ж порядку, у якому розвивається аудіо текст; – тестові завдання типу вибір правильної відповіді з двох. Твердження, що відображають зміст тексту, мають бути оцінені кандидатом як правильні або неправильні. Метою таких завдань є перевірка вміння розуміти асоціації, відношення, дефініції, а також уміння узагальнювати зміст більш довгих текстів і розуміти їхній основний зміст [19, с. 57–61].

Темп мовленнєвого повідомлення повинен бути не швидким і не повільним. Якщо ж його уповільнювати, то це змінює інтонацію фрази, порушує норми наголосу – словесного та логічного в реченнях, заважає швидкості реакції та суттєво послаблює увагу, важливу для сприймання та розуміння мовлення. Для того, щоб темп не став перешкодою у процесі аудіювання, швидкість представлення аудіотексту в окремих випадках можна уповільнювати завдяки збільшенню тривалості пауз між смисловими частинами.

Тривалість звучання пропонованого матеріалу теж є невід'ємною частиною підготовки до аудіювання. Чим довший текст, тим важче виділити в ньому основний зміст та утримати його в пам'яті. Навчання аудіюванню необхідно починати з найкоротших звукових текстів і поступово збільшувати їхній обсяг.

Неодноразове повторення тексту дає можливість учням адаптуватись до мовного матеріалу й голосу, а це полегшує сприймання тексту. Однак, більше ніж два рази не рекомендується прослуховувати текст для аудіювання. Незадовільне виконання завдань після відтворення свідчить про хибний підбір аудіо чи відео файлу.

Аудіювання різних джерел інформації створює специфічні труднощі сприймання. Зазвичай текст подається з голосу викладача (у супроводі жестів й міміки або без них), а також у звукозаписі (з поясненнями або без них). Найлегшим для сприйняття є текст, прочитаний учителем, а найважчим – запис без попередніх пояснень [34, с. 87–88]. Дослідження з психології також свідчать, що одночасне сприйняття мовної форми й розуміння змісту усного висловлювання є досить складною психологічною діяльністю. Існує декілька факторів, які заважають ефективному слуханню:

- невміння слухачем сприймати інформацію, яку він чує, пов'язано з недостатньо розвинутим фонематичним мовленнєвим слухом;
- осмислення висловлювання, тобто декодування інформації, за якого слово, словосполучення, речення перетворюється в думку й змістовно осмислюється;
- відсутність уваги; – неточне розуміння тексту, яке пов'язане з незнайомою лексикою або мовними конструкціями [9, с. 358]. Успішне оволодіння навичками аудіювання під час формування комунікативної компетенції у студентів має на меті зняття або подолання цих труднощів.

Опорою для кращого розуміння прослуханого матеріалу може бути зоровий контакт між слухачем та спікером. Тож на заняттях з іноземної мови під час навчання аудіювання доречним, на нашу думку, є використання навчальних фільмів, художніх фільмів, тематика яких збігається з навчальною програмою, комп'ютерних технологій та Інтернет ресурсів. Їх використання сприяє розвитку вмотивованості мовленнєвої діяльності учнів і зацікавленості до вивчення іноземних мов. Однією з переваг використання навчальних фільмів на заняттях є

можливість їх перегляду з титрами. Так під час перегляду учнів можуть поєднати два види мовленнєвої діяльності – читання та аудіювання й співвідносити побачене з почутим, адже під час прослуховування зоровий фон і відеоряд для них є суттєвою допомогою для сприйняття та розуміння аудіо матеріалу. Особливістю аудіювання є й те, що його успішність залежить також від індивідуальних особливостей мовця – тембру його голосу, гучності мовлення, темпу, регіональних особливостей, а також і певних дефектів мовлення, що трапляються. До речі, як показує практика, низькі чоловічі голоси краще й легше сприймаються слухачами, ніж високі жіночі. Успішність аудіювання залежить і від вікових особливостей голосу мовця. Відомо також, що найскладніше сприймати дитячі голоси, а також голоси літніх людей із віковими змінами. Названі умови сприйняття, які залежать від індивідуальних особливостей мовця, необхідно враховувати в навчальному процесі, даючи студентам можливість прослуховувати якомога більше різних людей із різними голосами та індивідуальними особливостями мовлення [6, с. 221]. А таку можливість легко реалізувати через перегляд навчального або художнього фільму, бажано з титрами, адже переважно в художніх фільмах досить часто використовуються елементи «живого» побутового мовлення, непритаманного літературній мові. Під час перегляду фільмів зоровий аналізатор значно полегшує сприйняття та розуміння мовлення на слух. Такі зорові опори, як органи мовлення героїв, їхні жести, міміка, умови, у яких вони перебувають, оточення тощо підкріплюють слухове сприйняття, полегшують внутрішнє промовляння, розуміння сказаного та подальше прогнозування ситуації. Доцільність застосування Інтернет-ресурсів під час навчання аудіювання у школі також не викликає жодних сумнівів. Основна мета використання всесвітньої мережі для формування мовленнєвої компетенції полягає в тому, щоб створити сучасні умови навчання для учнів, зацікавити їх, спонукати до вивчення іноземних мов, розширювати свої знання та досвід. Інтернет як інформаційна система пропонує користувачам безліч цікавого та корисного матеріалу, який можна використовувати з навчальною метою.

Наприклад, ресурс YouTube (www.youtube.com) дає учителю унікальну можливість збагачувати навчальний процес сучасним і цікавим за змістом відеоматеріалом різного ступеня складності.

1.2 Передумови успішного виконання завдань на аудіювання та критерії їх оцінювання

Як вважає О. І. Плугатарьова, «...оволодіння аудіюванням на середньому етапі вивчення іноземної мови дає можливість реалізувати виховні, освітні і розвиваючі цілі. Воно дозволяє вчити учнів уважно вслухатися в звукову мову, формувати вміння передбачати значення змісту висловлювання і таким чином, виховувати культуру слухання не тільки іноземною, але і рідною мовою» [33, с. 3].

Як свідчать підручники з методики, аудіюванням вважають явище усвідомлення прослуханого тексту іноземною мовою та вміння відтворити основну думку, зміст або сюжет, та окремі деталі.

Сприйняття мови на слух відноситься до рецептивної комунікативної діяльності.

Проаналізувавши теоретичні праці, ми дійшли висновку, що аудіювання – це слухання з розумінням, самостійний вид мовленнєвої діяльності, який складніший, ніж розмовне мовлення, читання і письмо.

Навчання аудіюванню потребує значних зусиль з боку вчителя та учнів, оскільки розвиток цієї навички займає більше часу ніж навчання читанню.

Соловова О. М. поділяє аудіювання на навчальне і комунікативне. Під навчальним аудіюванням розуміють використання мовного матеріалу для становлення комунікативних навичок, що є основою засвоєння усної комунікації.

Коли аудіювання відбувається під час уроку в умовах класної кімнати допускається прослуховувати текст двічі, тому що під час другого відтворення учні сприймають інформацію повніше і точніше, запам'ятовують більше деталей та почуваються більш впевнено.

На відміну від навчального, комунікативне аудіювання націлене на те, що слухач зрозуміє мовця з першого разу. Існують різноманітні комунікативні інтенції, від яких залежить яким буде аудіювання. Вивчаючи аудіювання, як явище, маємо розуміти, що традиційно виділяють:

- аудіювання з розумінням основного змісту;
- аудіювання з повним розумінням;
- аудіювання з вибіркоким витяганням інформації;
- аудіювання з критичною оцінкою [28, с. 59].

Для того, щоб успішно виконувати завдання на аудіювання з повним розумінням, потрібно володіти навичками уміння концентрацією та гарної роботи пам'яті. Як правило, для такого типу аудіювання використовується такі завдання етапу після прослуховування: уміння передачі змісту; детальні питання по сюжету; вправи на продовження речень; навички ведення дискусії за проблематикою тексту.

Аудіювання з вибіркоким витяганням інформації або «з'ясовуюче» аудіювання [18, с. 31]. Завдання цього виду аудіювання – виділити у мові потрібну або важливу інформацію, нехтуючи другорядними фактами. Швидко і безпомилкове сприйняття чисел і дат потребує інтенсивного, тривалого тренування, а розуміння власних назв та географічних назв спирається на фонові знання, уявлення про ситуацію і учасників спілкування.

Аудіювання з критичною оцінкою має на меті навчити учнів якомога детальніше та точніше розуміти аудіо або відео текст, при цьому визначаючи головну думку та ідею, а також комунікативну інтенцію. Такий вид аудіювання вимагає від учнів бути здатними робити оцінки поведінки героїв, інтерпретувати, визначати мораль, розуміти підтекст [17, с. 129-132].

Звернемося до короткого аналізу механізмів слухового сприйняття. У вітчизняній методиці виділяються такі основні механізми аудіювання.

1. Мовний слух – один з найважливіших серед них, він забезпечує сприйняття усного мовлення, поділ його на смислові синтагми, словосполучення, слова.

Завдяки цьому механізму відбувається впізнавання знайомих образів у потоці мовлення. Очевидно, що таке виділення одиниць сприйняття мови, їх розрізнення, а значить, і впізнавання їх характерних ознак можливе лише за наявності добре тренованого мовного слуху.

2. Для розуміння мовлення хорошого мовного слуху недостатньо. Впізнану одиницю необхідно сприйняти, уміти зіставляти, а також утримати у пам'яті для відтворення у майбутньому. Отже, пам'ять є наступним важливим механізмом аудіювання. Сприймання мовлення на слух забезпечує психофізіологічний механізм антиципації (лат. *anticipatio*, від *anticipo* – наперед засвоюю) – передбачення мовного (синтаксичного) і смислового розгортання висловлювання. Прогнозуванню синтаксичної структури кожного речення передують початкові граматичні сигнали, а передбаченню смислу речень та всього тексту – смислосприйняття окремих слів, синтагм або початкових фраз. Цьому сприяють ситуація мовлення, контекст, особливості того, хто говорить, мовленнєвий досвід.

Із метою формування в учнів механізм у антиципації слід постійно і свідомо звертати їхню увагу на інформативні зовнішні ознаки, зокрема граматичних структур, вчити учнів розпізнавати їх під час усного мовлення і читання спочатку шляхом колективного аналізу, потім шляхом перекладу.

Прогнозуючи синтаксичний та смисловий розвиток фрази (мовлення), слід утримати вже сприйняту мовну інформацію (слова, синтагми) в оперативній пам'яті протягом певного часу, який потрібний для осмислення.

У психології виділяють два основних види пам'яті: довготривалу і короткочасну. Остання утримує сприйняте не більше десяти секунд, протягом яких відбувається відбір найістотнішого для людини в цей момент. Однак добір може відбуватися лише у випадку впізнавання, а розпізнавання вважають порівнянням сприйнятого з шаблоном, який міститься у довготривалій пам'яті. Звідси випливає, що обидва види пам'яті надзвичайно важливі для процесу розуміння мови на слух.

Оперативна пам'ять людини використовується тільки для роботи з почутою інформацією на той період часу, впродовж якого відбувається осмислення або окремої фрази, або певного фрагменту. Чим краще розвинена пам'ять, тим більше величина одиниці сприйняття. Оперативна пам'ять працює найбільш ефективно при наявності установки на запам'ятовування.

Завдяки цьому механізму довготривалої пам'яті відбувається зв'єрення вступників мовних сигналів з тими стереотипами, які зберігаються в нашій свідомості. Ця пам'ять формується всім попереднім досвідом людини.

3. Ймовірнісне прогнозування – це породження гіпотез, передбачення ходу подій, що дає можливість для початку слова, словосполучення, пропозиції, цілого висловлювання вгадати його кінець. Слова існують у нашій пам'яті не ізольовано, а включені в складну систему лексико-семантичних відносин. Саме ці відносини і визначають характер прогнозування.

Смислове прогнозування визначається знанням контексту, а відповідно і можливих ситуацій, які, у свою чергу, передбачають використання певних структур, кліше, мовних формул і так далі.

Крім смислового прогнозування, існує і лінгвістичне прогнозування. Кожне слово має певний спектр сполучуваності. Поява кожного нового слова значно обмежує можливість вживання інших слів. Чим більше обсяг семантичного поля, чим міцніші лексичні та граматичні навички, чим краще людина знає типові мовні ситуації і володіє мовними моделями, тим простіше їй розпізнати їх зі слуху.

4. Осмислення про еквівалентні заміни відбувається шляхом перетворення словесної інформації в образну.

5. Внутрішнє обговорювання (артикулювання) полягає в тому, що слухач перетворює звукові образи в артикуляційні. Правильно озвучуємо про себе лише при умові, коли той, хто слухає має гарно сформовані навички вимови у голос. Чим чіткіше обговорювання, тим вище рівень аудіювання.

6. Сегментації мовного ланцюга. Недосвідченому слухачеві іншомовна мова здається суцільним потоком (і в цьому полягає основа нерозуміння іншомовного співрозмовника). Щоб бути здатним для осмислення повного тексту, потрібно оволодіти навичкою виокремлювати певні лексичні та граматичні одиниці.

Уміння, необхідні для аудіювання:

- **технічні** – вміння на слух розрізняти фонологічні пари та інтонаційні відтінки, співвідносити звучну оболонку із значенням;
- **мовні** – знання фонологічних і граматичних структур, лексики; вміння сприймати їх на слух;
- **мовні** – вміння розшифровувати звукові сигнали, тобто співвідносити звучання зі значенням;
- **комунікативні** – вміння зрозуміти звукову установку мовця ("авторську позицію"), мати свою цільову позицію прослуховування.

Особливістю навчання аудіювання на середньому етапі є виділення базового і профільного рівня навченості. Проаналізувавши вимоги до обов'язкового мінімуму змісту освітніх програм державного стандарту, можна прийти до висновку, що специфіка профільного курсу навчання в порівнянні з базовим буде полягати:

1) в тематиці текстів (якщо на базовому рівні будуть використовуватися в основному тексти, що ілюструють найбільш стандартні ситуації спілкування, і тексти на актуальні теми, то на профільному – тексти профільної тематики і тексти, теми яких пов'язані з особистими інтересами і професійними спрямуваннями учнів);

2) в розвитку деяких специфічних для профільного рівня умінь. Наведемо поданий в стандарті перелік аудитивних умінь і виділимо різницю між профільним і базовим рівнями.

Таблиця 1.1 – Перелік стандартних навичок аудіювання

Базовий рівень	Профільний рівень
<ul style="list-style-type: none"> - відокремлювати головну інформацію від другорядної; - виявляти найбільш значущі факти; - визначати своє ставлення до них; - брати з аудіо тексту необхідну інформацію 	<ul style="list-style-type: none"> - вміння, перераховані в першій графі таблиці; - визначати тему / проблему; - виділяти факти / приклади / аргументи відповідно до поставлених питань; - узагальнювати інформацію, що міститься в тексті, визначати своє ставлення до неї

Як видно з наведеної таблиці, спектр умінь, якими необхідно оволодіти в процесі аудіювання на базовому рівні, трохи вузький. Звісно ж, що на профільному рівні потрібно більш глибоке занурення в структуру аудіо тексту. Необхідно не тільки отримувати потрібну інформацію, а й визначати, чи є вона, наприклад, фактичною або оцінною. Якщо на базовому рівні досить визначити своє ставлення до найбільш значущої інформації тексту, то на профільному необхідно узагальнити всі наявні в тексті дані, на основі цього виділити проблему і обґрунтувати своє ставлення до неї. Отже, для профільного рівня будуть використовуватися тексти, зміст яких відрізняється більшою глибиною і повнотою.

Разом з тим навчання аудіювання на середньому етапі як на базовому, так і на профільному рівні продовжує основну концептуальну установку на розвиток трьох видів аудіювання (з розумінням основного змісту, з вибіркоким розумінням, з повним розумінням). тексти для аудіювання та завдання до них стають більш складними і проблемними. Все більша увага приділяється осмисленню інформації, наявної в аудіо тексті чи відео тексті, з використанням прийомів критичного мислення вже на етапі прослуховування. Значну роль в навчанні аудіювання

відіграє самоконтроль. Розвивається здатність самостійно визначати наявні прогалини в навчанні аудіювання і прагнення їх усувати. Навчання аудіювання носить яскраво виражену комунікативну спрямованість.

Проаналізувавши методичну літературу з навчання аудіювання, наводимо критерії оцінки правильності розуміння аудіо та відеоматеріалу:

- повнота, точність і глибина розуміння глибини та деталей тексту;
- визначення теми (головної думки);
- адекватність сприйняття основної інформації смислових частин повідомлення;
- інтерпретація характеристик співрозмовників (соціальних, вікових, психологічних, ролі, ступінь їх знайомства і т. д.);
- визначення комунікативних намірів учасників комунікації (згода, прохання, порада, обмін інформацією).

Для об'єктивного визначення рівня розвитку аудитивних навичок 8-х класів нами було сформовано три основних критерії, за якими оцінювались учні:

- повнота та глибина розуміння тексту;
- розуміння теми та загальної думки тексту;
- критичний аналіз прослуханого тексту.

Перший критерій перевірятимемо за допомогою питань загального характеру, переказу та вправ на заповнення пропусків. Другий критерій контролюватимемо за допомогою визначення основної теми, виконання вправ на вибір правильної відповіді із кількох варіантів. Третій критерій перевіряємо виконуючи завдання проблемного характеру, а саме обґрунтування погодження/непогодження з автором, підбір синонімів або антонімів, логічний порядок подій або проведення обговорень.

Високий рівень розвитку навичок аудіювання передбачає розуміння тривалого мовлення, що вміщає визначену частку невідомих слів, зрозуміти які

можна з контексту, уміння знаходити в нових аудіо та відео текстах потрібну інформацію, що подається у вигляді оцінних суджень, опису, аргументації.

Достатній рівень розвитку навичок аудіювання передбачає розуміння основного змісту тексту, який має небагато нових лексем, розуміння яких впливає з контексту, і це означає сприйняття основного змісту повідомлень і фактичну інформацію.

Середній рівень розвитку навичок аудіювання передбачає розпізнання на слух простих речень, фраз і словосполучень, які відтворюються з нормальною швидкістю, розуміння основного змісту прослуханого тексту, в якому використаний знайомий мовний матеріал.

Оцінюючи навчальні досягнення учнів беремо за основу рекомендації Міністерства освіти України (додаток В).

Потрібно зважати, що виконуючи завдання на аудіювання у учнів можуть виникати проблеми: зміст вимови; мовні засоби, що застосовуються мовцем; темп, мовні особливості мовця: сильне редукування або ковтання окремих звуків, відсутність виразності, тембр голосу мовця, відсутність гучності і т.д. У методичні літературі можна знайти інформацію про причини недостатнього і неадекватного розуміння усної мови серед учнів:

- швидке стомлення в результаті складних мовно-розумових процесів слухача;
- індивідуальність спікера: голос, певні дефекти мови, занадто швидкий або дуже повільний темп мови;
- присутність великої кількості нових лексичних одиниць.

Успішному слуханню можуть сприяти:

- лексична грамотність;
- наявність візуальних засобів : схем, таблиць, картинок, перелік ключових слів, роздатковий матеріал;
- уміння концентрувати увагу на процесі слухання;

- навички сприйняття повідомлення некритично, не висловлюючи спірні моменти [18, с. 96].

Єлухіна Н. В. групує труднощі аудіювання наступним чином:

1) Труднощі, зумовлені характером мовного матеріалу:

– **Фонетичні:**

- немає межі між звуками в слові та між словами у реченні;
- наявність у іноземних мовах таких фонем, яких немає в рідній мові;
- розбіжність між написанням і вимовою слів особливо типове для англійської мови;
- в іноземних мовах мають змістовно-розрізнявальне значення наступні характеристики звуку, як довгота і стислість, відкритість і закритість.

– **Граматичні:**

- розбіжність у синтаксичній побудові фрази – незвичний порядок слів;
- сприйняття на слух різноманітних питальних конструкцій.

– **Лексичні:**

- наявність у всіх мовах омонімів і омофонів;
- наявність слів близьких за звучанням, особливо паронімів;
- наявність слів, що виражають протилежні поняття;
- наявність слів, що мають однакову сполучуваність.

2) Труднощі, зумовлені змістом тексту:

- недостатній кругозір учнів;
- усвідомлення фактів, що мають зв'язок з історією, побутом, культурою країни, мова якої досліджується, це реалії, які є невідомими учням;
- наявність або відсутність розгорнутого сюжету, його динамічність;
- присутність нових лексичних одиниць: фразеологізми, розмовні кліше, терміни, аббревіатури, складні синтаксичні конструкції;

- наявність декількох сюжетних ліній роздвоює увагу слухача і уповільнює розуміння.

3) Труднощі, зумовлені способом викладу:

- особливості тембру мовлення;
- особливості дикції;
- особливості темпу мови;
- зверненість або незверненіми до слухача;
- звичка до голосу мовця;
- присутність або відсутність візуалізації.

4) Труднощі, зумовлені умовами сприйняття:

- зовнішні шуми;
- погана акустика;
- перешкоди [11, с. 38].

Успішність аудіювання залежить, з одного боку, від самого слухача (від ступеня розвиненості мовного слуху, пам'яті, від наявності у нього уваги, інтересу і т.д.), з іншого боку, від умов сприйняття (темпоральної характеристики, кількості і форми пред'явлення, тривалості звучання) і, нарешті, від лінгвістичних особливостей – мовних і структурно-композиційних складнощів мовних повідомлень та їх відповідності мовному досвіду і знань учнів.

Якщо навчальний процес детально продуманий, то це дозволяє спрямувати увагу учнів 8-х класів на ті речі, які допоможуть запрограмувати їх майбутню діяльність з матеріалом, що демонструється. Згідно з вимогами Міністерства освіти, рекомендовано підбирати матеріали, які містять від 3% до 5% незнайомих слів. На дошці виписуємо слова (кількість може варіюватися залежно від складності тексту), які є цілковито незнайомими, і значення яких може спричинити трудність для учнів. Бажано не перекладати, а пояснювати лексику за допомогою дефеніцій або описового методу пред'явлення матеріалу.

Аудіювання є важливим вмінням, без оволодіння яким неможливо навчання мові. Три види аудіювання (з повним розумінням, з розумінням основного, з вибіркоким розумінням) визначаються залежно від рівня навченості учнів, їхніх інтересів і тематики матеріалу, які необхідно пройти. Розвиток саме цих трьох видів аудіювання є метою навчання цього виду мовленнєвої діяльності відповідно до вимог державного освітнього стандарту.

У методичній літературі рекомендується навчати аудіюванню поступово або поетапно, досягаючи проміжних цілей.

Під час роботи над розвитком навичок аудіювання, вчитель використовує наступні етапи:

1. Знайомлячи учнів з новим матеріалом, використовуємо фонетико-акустичне звучання нових лексем.
2. При навчанні діалогічного мовлення застосовуємо аудіювання для розвитку навичок комунікації.
3. Власне аудіювання. Маємо на увазі сприйняття діалогічного або монологічного мовлення з боку вчителя або диктора.

Відомо такі стадії аудіювання:

I. Дотекстовий:

- а) антиципація;
- б) предикція;
- в) комунікативне завдання.

II. Текстовий:

- а) представлення аудіотексту;
- б) перевірка розуміння.

III. Післятекстовий:

- а) розвиток комунікативних умінь;
- б) творчі вправи і завдання.

На початковій стадії навчання потрібно концентруватися на формуванні навички впізнавати відомі слова та фрази, що стосуються повсякденних ситуацій спілкування. При подальшому навчанні розвиваються навички до розуміння довших текстів, які асоціативно пов'язані з чимось знайомим.

Застосовуючи завдання до прослуховування, учитель мотивує школярів звертати увагу на сюжет та зміст тексту, тим самим пояснюючи, що завдання аудіювання не лише слухати мову, а включати мисленнєву діяльність.

Коли учні слухають іншомовний аудіотекст та реагують на нього вербально та невербально, то це називається активним слуханням.

Післятекстові вправи і завдання мають на меті розвивати мовленнєві, письмові навички, а також уміння читати.

Від того, наскільки успішно учні справляються з аудіюванням, залежить їхні відмінні результати у говорінні і письмі.

Розвиваючи навички аудіювання у шкільній практиці, бажано використовувати наявні автентичні тексти. Ними можуть виступати римівки, вірші, пісні, джазові ритми, ритмізовані казки, відео казки, короткі історії.

Таблиця 1.2 – Алгоритм навчання аудіювання

Етапи	Мета	Вправи і завдання
<p>Дотекстовий а) антиципація</p> <p>б) предикція</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ провести коротку мовну розминку; ➤ закріпити лексичні одиниці, які були у активному використанні; ➤ підбадьорити клас висловлювати власні враження про почутий чи побачений текст; ➤ усунути лінгвістичні труднощі; ➤ залучити учнів до вивчення теми; ➤ порівняти культури; ➤ активізувати попередній досвід учнів; ➤ організувати мовне тренування; ➤ мотивувати учнів; ➤ розвинути логічне мислення; ➤ підготувати учнів до слухання; ➤ забезпечити учнів підказками для кращого розуміння аудіотексту; ➤ заохотити учнів до прослуховування, щоб зрозуміти основну ідею; ➤ представити завдання до прослуховування; 	<p>Listening and:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ T.P.R.; ➤ brainstorming; ➤ drawing blind; ➤ pointing to smth; ➤ elicitation; ➤ playing games; <ul style="list-style-type: none"> ➤ identifying sounds; ➤ identifying pictures; ➤ making up the story in pictures; ➤ choosing visuality adequate to the text; ➤ filling in the blanks in the title; ➤ finishing the title;

Продовження таблиці 1.2

<p>Текстовий: активне слухання і перевірка розуміння</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ використовувати метод повної фізичної реакції (T.P.R.); ➤ допомогти учням зосередитися на змісті аудіо тексту; ➤ порівняти текст з припущеннями; ➤ заохотити учнів до вербальних реакцій; ➤ залучити учнів до активного слухання; 	
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ полегшити розуміння учнями змісту тексту; ➤ контролювати сприйняття тексту учнями під час відтворення; 	<p>Non-verbal responses Listening and:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ reacting physically; ➤ pointing to the right picture; ➤ crossing off the photos or the exercises in the table; ➤ clapping your hands if smth is wrong; ➤ circling the pictures under the correct words; ➤ drawing a map / picture; ➤ matching the words with pictures; ➤ finishing the drawing (add the missing objects); ➤ correct the picture colour; ➤ acting out; ➤ arranging the pictures in the correct order; ➤ filling in the gaps with pictures; ➤ crossing out the wrong information; ➤ giving labels;

Продовження таблиці 1.2

		Verbal Responses Listening and: <ul style="list-style-type: none"> ➤ filling in the grid, chart, map; ➤ restoring the text (jigsaw); ➤ helping the teacher to retell; ➤ detecting mistakes; ➤ guessing the ending; ➤ jigsaw listening; ➤ filling the pauses; ➤ searching information for the title; ➤ extending each sentence in the story; ➤ retelling in chain;
Післятекстовий	➤ розвинути мовленнєву та писемну компетенції.	Follow up: <ul style="list-style-type: none"> ➤ shape writing; ➤ creative writing; ➤ role-playing; ➤ interviewing; ➤ making posters; ➤ creative retelling

Досягнення проміжних цілей проходить поетапно. На кожному етапі формуються відповідні механізми аудіювання **мовленнєвих одиниць різних рівнів:**

- 1) словоформи, вільного словосполучення, фрази;
- 2) понадфразової єдності;
- 3) цілого тексту. З допомогою цих дій розвивається механізм прогнозування, який відіграє дуже важливу роль у сприйманні мовлення на слух.

А на рівні фрази передбачає дії, спрямовані на:

- розуміння повідомлень даного рівня, побудованих на знайомому матеріалі; реакція на почуте – невербальна (дії, символи і т. і.);
- розуміння повідомлення з незнайомим мовним матеріалом; реакція на почуте–вербальна (з допомогою засвоєних мовленнєвих зразків, що відповідають темі чи ситуації);
- розпізнавання початку повідомлення і його завершення.

А на понадфразовому рівні передбачає дії, що забезпечують:

- розуміння монологічного повідомлення даного рівня, побудованого на повністю знайомому матеріалі; реакція на почуте – невербальна або коротка вербальна;
- розуміння мікродіалогів з наступним визначенням характеру взаємодії партнерів шляхом віднесення сприйнятого діалогу до одного з відомих учням комунікативних (структурно-функціональних) типів мікродіалогів: діалогу-обміну думками, діалогу-волевиявлення, ритуалізованого діалогу.

А на рівні цілого тексту передбачає дії, за допомогою яких досягається:

- розуміння зв'язного (монологічного) мовлення, побудованого на повністю знайомому матеріалі, шляхом членування тексту на смислові частини або виділення інформаційних точок; реакція на почуте — невербальна (дії, символи і т. і.);
- розуміння повідомлення з незнайомим мовним матеріалом; реакція на почуте – невербальна або вербальна як у процесі слухання, так і після нього;
- розуміння зв'язного тексту, побудованого тільки на знайомому матеріалі, але такого, що передбачає антиципацію змісту повідомлення по його заголовку, придумування іншого заголовку чи вибір із даних "готових" заголовків найбільш прийняттого, вибір із даних після тексту речень, що відповідають або не відповідають його змісту;
- розуміння діалогічного тексту, побудованого на знайомому матеріалі, із завданням на виявлення кількості учасників бесіди, їх характеристик;

реакція вербальна або у вигляді відповіді на запитання, тесту множинного вибору;

- розуміння зв'язного тексту, що містить деякі незнайомі елементи: слова, словосполучення, про значення яких можна здогадатися на підставі співзвучності з рідною мовою (опора на здогадку, мовний досвід); розуміння можна перевірити за допомогою тесту множинного вибору, відповідей на запитання;
- розуміння зв'язного тексту з деякими незнайомими елементами, але здогадка про їх значення здійснюється за формальними ознаками з опорою на знання та асоціативні зв'язки в іноземній мові;
- розуміння зв'язного тексту з наявними незнайомими елементами; здогадка про їх значення здійснюється за контекстом, з опорою на смислові зв'язки;
- розуміння зв'язного тексту, побудованого переважно на незнайомому матеріалі, але з виділенням спеціальних перешкод з метою подолання їх шляхом перепитувань, прохання уточнити сказане.

1.3 Методи роботи з англomовними відеоматеріалами при навчанні аудіюванню у 8-х класах

Кількість відеоматеріалів, придатних до використання на заняттях англійської мови є достатньо великою. Вони містять рекламні ролики, фрагменти новин і телепередач, інтерв'ю з відомими людьми, мультфільми або сюжети відомих фільмів або блокбастерів. Класифікацій подібних матеріалів у науково-методичній літературі існує декілька.

За *стилем поданої інформації* матеріали можна розділити на:

- *художні* (анімація, художні фільми, фрагменти вистав);
- *науково-популярні, публіцистичні* (інтерв'ю, документальні, навчальні фільми);
- *інформаційні* (реклама, записи новин, телепередач, відеоролики);

– *культурні* (відеоекскурсії).

За Томаліним Б. В., додатково можна виділити 2 типи навчальних відеоматеріалів:

- безпосередньо навчальні мови (direct teaching video);

Для цього типу характерним є навчання прямо з монітору, де ведучий демонструє зразки структур. Вчитель уточнює та закріплює знання, яких учні набувають у відеофрагменті.

- матеріали, що виступають в якості додаткового джерела для навчання мови (resource video).

Ці матеріали містять більш пізнавальну інформацію, яка ілюструє, як використовується мова на різних рівнях. Це можуть бути не пов'язані за змістом епізоди, де враховуються ступінь складності і комунікативні функції. Особливістю даного типу є те, що автентичні відеоматеріали мають велике різноманіття зразків мови і мовлення. Вони включають різні регіональні акценти, загальноживану і спеціальну лексику, ідіоми тощо. Їх використовують носії в реальному контексті мови для оволодіння своєю мовою.

Для покращення результатів у навчанні аудіюванню, варто дотримуватись таких підходів та принципів відбору відеоматеріалів:

- 1) *вимоги до зйомки* (якість зображення та звуку);
- 2) *вимоги до сюжету* (простий та зрозумілий);
- 3) *вимоги до мовлення* (чітко та без акцентів);
- 4) *вимоги до мови* (лексика доступна, без діалектів, з паузами);
- 5) *вимоги до тривалості сюжетів* (для 8-х класів тривалість сюжетів не повинна перевищувати 10 хв.);
- б) *вимоги до змісту* (сюжети наближені до реального життя).

На думку багатьох методистів використання відеоматеріалів успішно застосовується на усіх етапах при вивченні іноземної мови [4, с. 63]:

- для демонстрації лексичного матеріалу в реальному житті;
- для активації нових лексичних одиниць при різних комунікативних ситуаціях;
- для усної комунікації;
- для отримання знань про культури інших країн та відмінності між ними.

Урок з метою навчання аудіюванню включає такі етапи:

- 1) підготовчий;
- 2) власне демонстрація відео;
- 3) контрольні завдання на розуміння та осмислення відеосюжету.

Працюючи з роздатковим матеріалом, пропонуємо наступні рекомендації:

- ознайомлення з завданням;
- складові частини матеріалу повинні бути простими, чіткими та зрозумілими;
- мета матеріалу – стимулювати мову учнів;
- листи з завданнями повинні передбачати як групову, так й індивідуальну роботу.

Існують загальноприйняті у педагогічній практиці методи використання відеоматеріалів на уроках англійської мови:

1. «Вимкнення субтитрів»

Бажано вимикати субтитри з метою дати можливість учням попрактикувати сприйняття інформації на слух і отримати насолоду від відеоперегляду.

2. «Зупини і здогадайся»

Практикуйте вправу на зупинку відео переслідуючи мету спонукати учнів до роздумів, що ж трапиться далі.

3. «Відоперегляд без звуку»

Переглядайте відео матеріал без звуку, підбадьорюючи учнів описати англійською мовою, що відбувається в епізоді та що, на їхню думку, можуть

говорити герої на відео. Перегляньте відео із звуком та перевірте, до якої міри здогадки співпали.

4. «Відео перегляд без зображення»

Прослуховуємо аудіосупровід до відео. Учні отримують питання на роздруківках. Питання стосуються поведінки героїв або їх опису. У подальшому дивимось відео із зображенням та ділимося результатами та співпадіннями.

5. «Покажи і опиши»

Даємо чіткі інструкції командам. Першій команді необхідно переглянути відео і показати, що відбувається на відео. А другій потрібно представити побачене у письмовому вигляді. Уточнюючі питання вітаються з боку другої команди.

Використовуючи відеоматеріал варто слідувати таким вимогам:

- відеоматеріал повинен відповідати рівню знань учнів;
- наочність повинна використовуватися помірно і показувати її потрібно поступово і тільки у відповідний момент уроку;
- спостереження має бути організоване так, щоб усі учні могли добре візуалізувати відеоматеріал;
- важливо чітко виділяти головне;
- відеоматеріал має бути точно узгоджено з навчальним матеріалом.

Використання онлайн аудіо та відео матеріалів при навчанні сприйняття мови на слух слугує таким цілям:

- 1) підвищення мотивації навчання;
 - інтенсифікація навчання;
 - активізація студентів;
- 2) самостійна робота учнів;
 - підвищення якості умінь та навичок учнів [4].

На думку Т. П. Леонтьєвої, лексичні вправи з використанням відео орієнтовані на сприйняття лексичних одиниць в адекватному аудіовізуальному контексті, чому сприяє застосування таких прийомів, як:

- прогнозування (prediction) слів, фраз, які будуть виголошені персонажами відео сцен після паузи, їх подальших дій, вчинків, а також зовнішності персонажа, якого навчають, повинні описати на підставі звукового ряду, не бачачи його на екрані;
- розпізнавання, знаходження (identification) в відеофрагменті певних предметів, явищ, дій, колірних позначень, назви яких записані на дошці, включаючи “відволікаючі”;
- співвіднесення (matching) прикметників, записаних на дошці або на картці, з тим чи іншим персонажем відео епізоду; списку синонімів з ключовими словами з відео фрагменту [24].

Вивчивши теоретичні положення щодо роботи з онлайн аудіо та відеоматеріалами на уроках іноземної мови, доходимо висновку, що ефективність їх застосування збільшується:

- а) коли відео або аудіо матеріал підібраний відповідно до теми уроку, є цікавим для вікової категорії учнів;
- б) максимальна тривалість відео не перевищує 10 хвилин;
- в) коли всі етапи роботи над аудіо та відео матеріалами чітко сплановані (маємо на увазі Pre-viewing, While-viewing, Post-viewing).

Підсумуємо наступні позитивні характеристики використання відео у класі:

- під час демонстрації контакт вчителя з учнями носить безперервний характер і не вимагає додаткового затемнення;
- матеріали, що містяться на відеозаписах, дають можливість вимикати або зупиняти процес відтворення у потрібний момент;
- аудіювання за допомогою відео дозволяє використовувати різні види роботи, а саме: індивідуальну, парну та групову.

1.4 Використання інформаційно-комп'ютерних технологій при навчанні аудіюванню

Учні у Новій українській школі суттєво відрізняються від тих, які здобували освіту ще 10 або 20 років тому. Їх називають представниками покоління Z. Організуючи навчальний процес, слід враховувати набір навичок XXI століття відповідно до індивідуальних стилів, темпу, складності та навчальних траєкторій учнів: від комунікативних типів завдань до творчих.

Нова українська школа покликана розвивати індивідуальні особливості кожної дитини. Акцент повинен надаватись на неупередженому відношенні до кожного учня і виключеною повинна бути будь-яка дискримінація. У сучасній школі дітей відзначатимуть за їхні сильні риси та не будуть концентруватись на слабкостях. Майбутнє за свободою вибору навчальних дисциплін та факультативів, а також за можливістю обирати навчання у групах з різними віковими категоріями.

Розробивши спеціальну методика для оцінки навчальних програм, співробітники Національного інституту наукових досліджень прийшли до висновку, що недостатньо ввести комп'ютери й програмне забезпечення в навчальні заклади. Необхідно, щоб учителі перейняли ідеєю їхнього використання. Зміцнюючи віру вчителів у високоякісну продукцію, оцінка засобів програмного забезпечення підтримує їхній інтерес до нових технологій.

Освітня працюють над максимальним впровадженням інформаційно-комп'ютерних технологій у шкільний процес, що дасть можливість учителям спростити процес управління та ведення документації. Використання інтернету та онлайн технологій суттєво підсилять наукову базу і дадуть педагогам широкі можливості для якісного викладання. У свою чергу, учні матимуть змогу розвивати інформаційні і технологічні компетентності. Зокрема буде створено освітню онлайн платформу з навчальними і методичними матеріалами для учнів, учителів, батьків і керівників навчальних закладів.

Отже освіта в Україні набуває нових рис: комп'ютеризація навчального процесу спонукає до перегляду традиційних форм і методів викладання іноземної мови, виникнення нових форм проведення уроків. На відміну від традиційних методик, коли вчитель звик надавати певні знання і вимагати їх засвоєння, при використанні інтерактивних форм навчання учень сам стає головною фігурою і сам відкриває шлях до засвоєння знань. Учитель виступає в цій ситуації активним помічником, і його головною функцією є організація і стимулювання навчального процесу.

На сучасному етапі, насторожує те, що з появою веб-технологій, молодь все менше часу приділяє книгам та іншим друкованим виданням. Але цьому є справедливе пояснення – сьогодні традиційні паперові видання переходять в нову форму існування – електронну. Більшість книг можна знайти та безкоштовно завантажити у мережі Інтернет, читаючи при потребі з екрану ПК чи смартфона. Крім того, процеси пошуку, перегляду і збереження необхідного матеріалу набагато спрощені, завдяки використанню веб-ресурсів, а це дає змогу економити час та завжди мати додаткові навчальні матеріали.

Матеріальною основою аудіювання є аудіо текст. Подібно до структури будь-якого тексту, він містить композицію, структуру і смислову організацію. Аудіотекст відрізняється від письмового інтонацією, темпом відтворення, а також контактом між особами, які спілкуються, і спрямованістю спілкування, яке підтримується паралінгвальними засобами.

Оскільки основою аудіювання є аудіо текст, то можна висновувати, що розвиток навичок аудіювання потребує використання технічних ресурсів. Аудіо текст може бути представлений з аудіо плівки, екрану телевізора (у супроводі відео сюжету) або комп'ютера (у супроводі відео сюжету). Коли текст читає вчитель, це не є ефективним. На думку багатьох методистів автентичні тексти містять зразкові еталони іноземної вимови. А мова вчителя є звичною для учнів, і легкою для їхнього розуміння. При застосуванні інформаційно-комп'ютерних технологій відтворюючи

аудіотекст, учитель створює ситуацію додаткових труднощів. Маємо на увазі відсутність жестів та різницю в акцентах і вимові у мовленні представників різних вікових груп. Відеотехнології та комп'ютерні технології сприяють кращому сприйняттю завдяки зоровим образам, ілюстраціям та цікавинкам у сюжеті. Аудіювання за допомогою відео є простішим і не викликає сильного занепокоєння з боку учнів.

Інформаційно-комп'ютерні технології передбачають виконання певного ряду вправ при навчанні аудіюванню:

1. Для того, щоб навчити учнів слухати точно і правильно, виконуємо вправи на диференціацію звукової форми слова та його розуміння. Ці вправи полегшують учням розуміння словоформ у мовленнєвому потоці.

2. Навчаючи семантичним значенням, варто запровадити прослуховувати похідні та складні слова. До прикладу пропонуємо таку добірку пар слів:

Charge – recharge; read – reread; improve – improving.

3. Відшукування зв'язку між семантично-граматично пов'язаними частинками однієї синтагми. Для такого виду вправ важливо розвивати навичку синтагматичного передбачення. Наведемо приклад:

– демонструємо словосполучення, у яких бракує окремих слів. Завдання учнів – здогадатись, яких слів не вистачає.

to a mistake (make);

to ... calm (keep);

to ... part (take).

4. Робота над розрізненням значень паронімів. Пароніми можуть становити складність при відтворенні аудіотексту, оскільки це слова подібні за своєю формою. Наведемо приклади:

– відтворюємо текст та даємо завдання обрати з двох поданих на екрані слів саме те, яке потрібно вжити у реченні;

His coach gave him good advice.

(coach – couch).

Комп'ютерні технології незамінні під час виконання вправ, що стимулюють комунікативні навички. З такою метою рекомендовано застосовувати:

1. Прогностичні вправи:

– даємо інструкції прослухати початкову фразу і на її основі передбачити наступну, і таким чином обираємо із запропонованих трьох або більше опцій правильний варіант;

– відтворюємо за допомогою аудіозапису опис якоїсь особи та запропонуєте обрати з варіантів той варіант професії, що підходить саме їй;

– на аудіозапису звучать заголовки певних текстів, а завдання учнів – передбачити тему кожного з текстів.

2. Розвиваючі тренувальні вправи, спрямовані на покращення пам'яті:

– учням потрібно записати прослухані слова / словосполучення / фрази;

– наступне завдання виконуємо за комп'ютером на клавіатурі. Потрібно прослухати частини фрази та з'єднати їх в цілу, повторивши її за спікером;

– ще одним варіантом є вправа з прослуховування оголошення, метою якої є заповнення пропусків у потрібних місцях, користуючись клавіатурою.

3. Розвиваємо мислення:

– потрібно прослухати фрази з діалогу і дати відповідь між ким відбувається комунікація, обравши варіант із запропонованих;

– після відтворення тексту, потрібно визначитись коли відбувались події, скориставшись запропонованими на екрані варіантами;

– звучить аудіотекст, а учні працюють над завданням визначити де відбувалась подія.

Використовуючи комунікативно-рецептивні вправи педагогу можна добитись вагомих успіхів у навчанні аудіюванню. Он-лайн вправи та робота за комп'ютером вважаються ефективними інструментами. Комп'ютер уможлиблює не

лише слухати матеріал (як аудіо- та відео-технології), але й працювати із завданням до цього матеріалу.

Таким чином, можна підсумувати, що інформаційно-комп'ютерні технології необхідно використовувати не лише для відтворення аудіо чи відео тексту, а й для виконання різних видів вправ розвитку навичок аудіювання.

1.5 Прийоми роботи з пісенним матеріалом при навчанні аудіюванню

Використання віршовано-пісенного матеріалу на занятті іноземної мови цілком корелює з потребами сучасного освітнього процесу, а саме, коли навчання мові відбувається у тісному зв'язку з вивченням культури країни. Емоції і враження, отриманні під час прочитання віршів або співу пісні, стають прожитим життєвим досвідом, що перетворюються в знання, які у свою чергу стимулюють мотивацію учнів. Вірші й пісні вчать учнів виявляти почуття й ділитись ними з іншими. Такі тексти розвивають фантазію й творчі здібності кожного, привчаючи їх працювати в колективі. Уміння й помірне сполучення англійського слова з музикою особливо сильно впливає на емоційний світ учня, пробуджує думку, уяву, сприяє кращому запам'ятовуванню матеріалу.

Адже, щоб підвищити ефективність процесу навчання іноземної мови, необхідно впливати не тільки на свідомість учнів але і на їхню емоційну сферу. Один із способів впливу на почуття й емоції школярів – музика. Музика і спів можуть надати неоціненну допомогу у вивченні іноземної мови на середньому етапі навчання. Пісня, як один із видів мовного спілкування, – засіб розширення лексичного запасу, тому що з її допомогою діти вивчають нові слова й вислови. У піснях уже знайома лексика зустрічається у новому контекстуальному оточенні, що допомагає її активізації. Пісні сприяють удосконалюванню навичок іншомовної вимови, розвитку музичного слуху.

Пісенний матеріал є незамінним при навчанні аудіюванню та середньому етапі.

При роботі з піснею варто слідувати наступним рекомендаціям:

- автентичність пісні;
- відповідність віковим особливостям учнів;
- кореляція з темою уроку та навчальним планом;
- цікаві завдання та інтерактивність вправ.

Методика використання кожної пісні передбачає попереднє введення, активізацію і закріплення лексичного матеріалу з пісень, що вивчаються.

Подаємо рекомендовані ефективні завдання для етапу, що передуює прослуховуванню.

- **«Передбачення теми пісні».** Записуємо заголовок пісні на дошці. Обираємо ключові слова, що стосуються сюжету пісні. Учні отримують завдання спрогнозувати про що йтиметься в пісні. Записуємо учнівські ідеї на дошці з метою перевірки правильності їхніх здогадок.
- **«Вдаряємо знайоме фото».** Така вправа передбачає удари або доторкання до відповідних картинок, малюнків або фотографій. Обираємо потрібні лексичні одиниці у невеликій кількості та розділяємо учнів на команди. Розвішуємо на дошці малюнки слів, що є ключовими для цієї пісні. Кожна команда отримує хлопавку. Учасник з кожної команди по черзі підбігає та вдаряє потрібний малюнок. Перемагає та команда, яка вгадає найбільше слів.
- **«Складаймо слова у логічному порядку».** Вибираємо до п'яти речень з тексту пісні. На окремих аркушах записуємо слова з речень у неправильному порядку. Даємо учням обмеження у часі до 3-х хвилин для складання слів у правильному порядку. Бажано виконувати вправу у групах. Конкуренція спонукає до активної співпраці.
- **«Мани слів».** Обираємо важливу фразу з тексту пісні, яка здатна спонукати креативне мислення. Заохочуємо учнів висловлювати свої

думки, що стосуються цієї фрази. Можна створювати кола, в яких відображені цікаві думки учнів. Після відтворення пісні порівнюємо учнівські ідеї з фактичним текстом.

- **«Тема пісні»**. Демонструємо на екрані мультимедіа картинку, пов'язану зі сюжетом пісні. За бажанням запрошуємо одного учня задавати питання про зображення на картинці. Усі решта відповідають на запитання свого однокласника. Потім можна повторити ще раз з іншим учасником.

Далі пропонуємо ефективні завдання, що виконуються під час відтворення пісні.

- **«Які почуття викликає пісня»**. Учитель завчасно готує питання, що спонукають дискусію та обговорення сюжету пісні. Головне завдання цієї вправи – дозволити учням висловити свої почуття та емоції.
- **«Перевірка правопису»**. Вмикаємо пісню та робимо періодичні паузи в тих місцях, де потрібно продовжити текст самостійно. Для цієї вправи бажано відтворити пісню кілька разів. Після завершення перевіряємо правопис окремих частин і таким чином перевіряємо грамотність.
- **«Слова, що зникають»**. Готуємо цю вправу на мультимедійному екрані з функцією зникання слів. Слова, що обираються для зникання, повинні бути доступними. Їх кількість на одну пісню не повинна перевищувати десяти.
- **«Співаймо разом»**. Для цієї вправи обираємо не складну лексичну пісню з простою мелодією та легкою для розучування. Демонструємо слова на екрані і пробуємо співати разом. Як правило, така релаксуюча вправа рекомендується під кінець уроку.

- **«Розташування за порядком»**. Готуємо для уроку повільну і коротку пісню. Завчасно роздаємо картки з фразами або словами з пісні. Завдання для учнів – скласти картки у правильному порядку.

Після прослуховування рекомендовано такі види роботи.

- **«Опитування»**. Вправа виконується у маленьких групах. Потрібно заповнити анкету, розпитавши своїх однокласників про їхні думки на основі прослуханої пісні. Мінімальна кількість питань – 3.
- **«Групові дискусії»**. Готуємо заздалегідь проблемні питання, що піднімаються у темі пісні. Ділимося на невеликі групи та роздаємо картки з дилемами або дискусійними моментами. Обмежуємо учнів у часі та обираємо одного представника з групи для оголошення загальної думки групи.
- **«Видумані історії»**. Ця вправа передбачає побудову окремої історії із словами, що використовувались у прослуханій пісні. Працюємо у маленьких групах. Карточки із словами роздаємо окремо кожній групі. Учасники дістають одну картку і будують речення. І так по черзі. У результаті виходить уявна історія.

На платформі <https://www.liveworksheets.com/> можна знайти готові розроблені завдання до пісень відомих авторів, які є популярними серед підлітків і дотичні до теми уроку. Окрім широкого вибору тематики та формату завдань, перевагою є можливість перевірки виконаного завдання шляхом миттєвого оцінювання. Це хороший стимул для учнів виконати швидко і максимально правильно, ще й отримати задоволення від улюбленої музики.

ЗАВДАННЯ ДО ПІСНІ ЛЮї АРМСТРОНГА «WHAT A WONDERFUL WORLD»

1. Choose the correct word.

I see **trees** / **flowers** of green, **red** / **pink** roses too

I see them **bloom** / **grow** for me and you

And I think to myself “What a **beautiful** / **wonderful** world!”

I see skies of **blue** / **birds** and clouds of **grey** / **white**

The bright blessed **night** / **day**, the dark sacred **night** / **day**

And I think to myself “What a **beautiful** / **wonderful** world!”

2. Write the correct word from the box.

hear wonderful colors love think people friends

The _____ of the rainbow so pretty in the sky

Are also on the faces of _____ going by

I see _____ shaking hands saying “How do you do?”

They’re really saying “I _____ you”

I _____ babies crying, I _____ them grow

They’ll learn much more than I’ll never know

And I think to _____ “What a _____ world!”

Yes, I _____ to myself “What a wonderful world!”

3. Tick the colours you hear in the song.

yellow

pink

grey

white

red

blue

green

brown

4. Which sentences are True? Tick.

The clouds are white and the skies are blue.

Babies are laughing.

The roses are green and the trees are red.

People are shaking hands.

The night is dark.

Добираючи пісенний матеріал для аудіювання, вчитель обов'язково повинен враховувати вікові психологічні особливості школярів, а також логічне поєднання теми уроку зі змістом пісні.

Зразки завдань для розвитку навичок та умінь аудіювання, які на нашу думку, є ефективними:

- Listen to the song and draw what you hear. Say what you have drawn.
- Listen to the song and put the lines in the correct sequence.
- Read and translate the song.
- Read the lyrics of the song and guess which of these words fits each gap.
- As you listen, fill in the missing words.
- Work in groups of two. Listen to the song and get ready to act it out.
- Find the words in the song which mean the same as the following.
- Listen to the beginning of the song and write your own end of it in prose or in lyrics in English.

Окрім наведених вище завдань, практикуються ще й такі:

1. Circle the antonyms \ synonyms of the given words in the song as you listen.
2. Listen to the song and give it a heading.
3. Listen and say what kind of song is it lyric, political, etc.

ЗАВДАННЯ ДО ПІСНІ «I STILL HAVEN'T FOUND WHAT I'AM LOOKING FOR»

crawled only found fingertips haven't have x2 scaled still kissed climbed

I have the highest mountains

I run through the fields

Only to be with you

Only to be with you

I run, I have

I have

These city walls

These city walls

to be with you

I have honey lips

Felt the healing in her

It burned like fire

This burning desire

ЗАВДАННЯ ДО ПІСНІ «WE ARE THE CHAMPIONS»

had	done	champions	paid	made	come	fighting
-----	------	-----------	------	------	------	----------

I've my dues

Time after time

I've my sentence

But committed no crime

And bad mistakes

I've a few

I've my share of sand kicked in my face

But I've through

And we mean to go on and on and on and on

We are the champions, my friends

And we'll keep on till the end

We are the champions

We are the champions

No time for losers

'Cause we are the of the world

2 ЕКПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАПРОПОНОВАНИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ РОЗВИТКУ НАВИЧОК АУДІЮВАННЯ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ В УЧНІВ 8 КЛАСІВ

2.1 Система вправ на розвиток навичок сприйняття англійської мови на слух

На сучасному етапі методисти цікавляться проблемою, як зробити завдання на аудіювання привабливими для учнів. Учні 8-х класів знаходяться на етапі свого життя, коли вони збирають інформацію зі свого світового досвіду. Вони поступово розвивають здатність уважно слухати, щоб щось зробити або просто зрозуміти суть сказаного з певною метою. Іншими словами, учні навчаються цілеспрямовано декодувати повідомлення та впевнено керувати інформацією. Робота вчителя полягає в тому, щоб створити реальні умови в мовному класі, наскільки це можливо, щоб «навчити» учнів розвивати ефективні стратегії розуміння усних повідомлень, які мають певний зв'язок із їхнім світом. Тому завдання на аудіювання мають чітко відображати реальний життєвий досвід учнів та щоденні нові відкриття.

Як вчителі можуть зробити завдання на аудіювання більш захоплюючими? Подумайте про різні ситуації, коли учні уважно слухають людей навколо. У яких ситуаціях вони будуть вислуховувати важливі деталі? Можливо, коли їм потрібно виконати інструкції, щоб щось зробити, наприклад, рецепти або робити щось «розважальне», наприклад, граючи в гру вгадування. У таких ситуаціях є чітка мета прослуховування та вилучення ключової інформації. Це називається транзакційним слуханням [61]. У цьому випадку знання мови учнями може допомогти їм зрозуміти та вибрати необхідну інформацію, що називається «обробкою знизу вгору». Багато учнів ще не відчували на власні очі, але, виконуючи реалістичні завдання, вони все ще можуть активізувати знання про світ, які вони отримали в іграх, книгах, оповіданнях або просто з розмови батьків чи вчителів. Це називається «обробкою

зверху вниз» [62]: контекст і базові знання слухача допоможуть зрозуміти повідомлення. Нові речі легко привернуть учнів, а вибір або дизайн матеріалів, які можуть живити їх нескінченну цікавість та розпалити їхню уяву, є життєво важливими, щоб зробити завдання привабливими. Підтримуючи мотивацію учнів, завдання на аудіювання також повинні створювати можливість для змістовного мовного досвіду.

Пропонуємо ряд завдань з використанням сайту <https://learnenglishkids.britishcouncil.org/>. В окремому розділі можна знайти історії і готові завдання, вчителю можна їх доповнити і обрати згідно теми уроку. До прикладу, до теми «Cooking» пропонуємо обрати сюжет за наступним посиланням: <https://learnenglishkids.britishcouncil.org/video-zone/pizza-recipe-with-nikki-lilly>. На підготовчому етапі виконуємо вправу на підстановку слів та їх визначень.

to whip a dessert to sprinkle a course to drizzle a roast dinner to whisk gravy a starter stuffing

one of the separate stages of a meal	
a meal cooked in the oven, usually with meat and vegetables	
a small amount of food at the start of a meal	
to mix food very fast with a special tool	
to drop small pieces of something over a surface	
a sauce you usually have with roast meat and vegetables	
a mixture of food put inside meat or vegetables before cooking	
sweet food you eat after the main part of a meal	
to mix food like cream until it is light and thick	
to lightly pour a small amount of liquid	

Як було зазначено у теоретичній частині, учні зараз надають перевагу цифровим та електронним ресурсам при навчанні. Тому за допомогою навчального сайту <https://learnenglishkids.britishcouncil.org/> можна практикувати вправу на

розвиток навичок аудіювання типу «put the sentences in order», при цьому учні можуть використовувати мобільні телефони або планшети за наявності Інтернету.

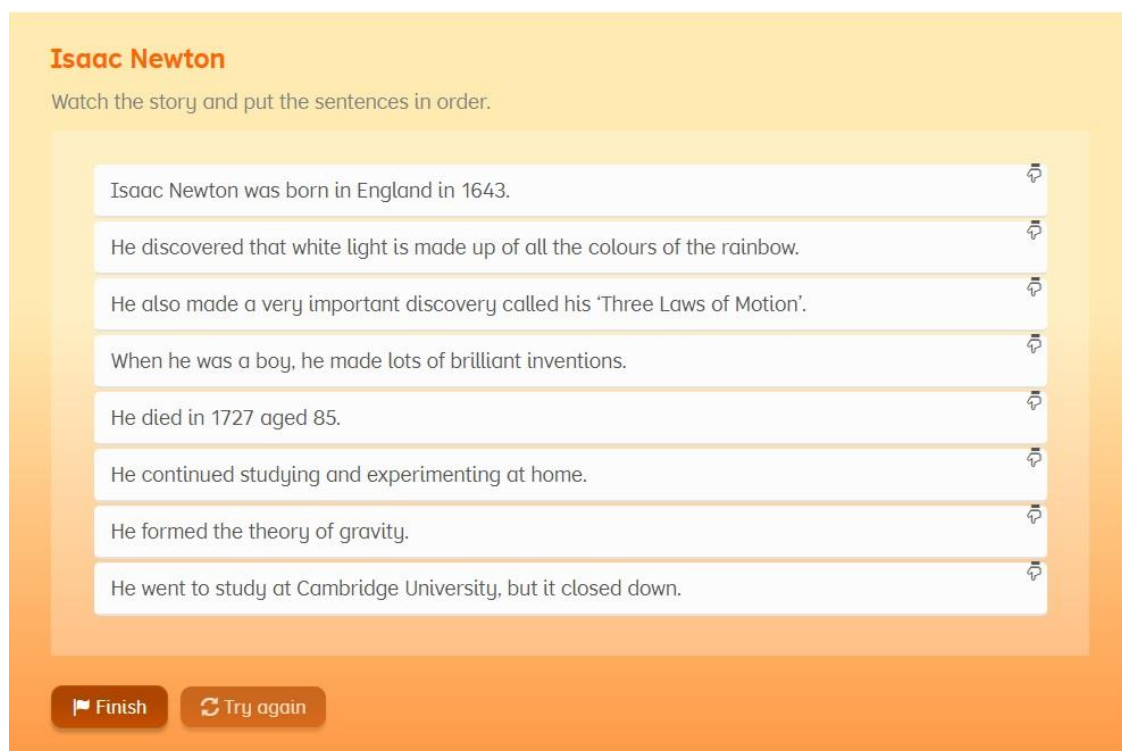

Рисунок 2.1 – Скріншот вправи із сайту <https://learnenglishkids.britishcouncil.org/>

Приклад алгоритму роботи з відео файлами подано у Додатку А.

Ще одним широковідомим веб-ресурсом є сайт englishcentral.com, на якому представлені тисячі відеозаписів з уже готовими завданнями. Особливістю цього ресурсу є те, що за допомогою нього можна тренувати практично усі види мовленнєвих діяльностей. Від недавнього часу на сайті з'явилась можливість завантажувати уже готові уроки, на випадок якщо школа не забезпечена комп'ютерними аудиторіями. Це значно полегшує вчителям підготовку до занять і дозволяє більше часу приділяти науковій діяльності. На платформі EnglishCentral студенти можуть:

- здійснювати перегляд відео при необхідності щоденно. Відеоматеріали на цій платформі поділені враховуючі мовний рівень та коло інтересів.

- відзначати лексичні одиниці, що є незнайомими;
- запам'ятовувати нові лексеми, працюючи над заповненням пропусків коли відтворюється відеоряд;
- контекстуально вживати нові одиниці.

Корисність ресурсу полягає у коротких відео, які тривають від хвилини до трьох і впорядковані тематично і по рівнях. Перевагою і родзинкою цього ресурсу є позначення рівня не лише згідно міжнародних стандартів Beginner, Intermediate, Advanced, а й кольором і географічними фігурками.

Якщо вчитель обирає відео з цього ресурсу, то легко підібрати категорію. Після вибору, потрібно ретельно попрацювати з розробкою вправ. До кожного відео є можливість прослухати значення і вимову незнайомої лексичної одиниці, використовуючи функцію паузи у потрібному місці.

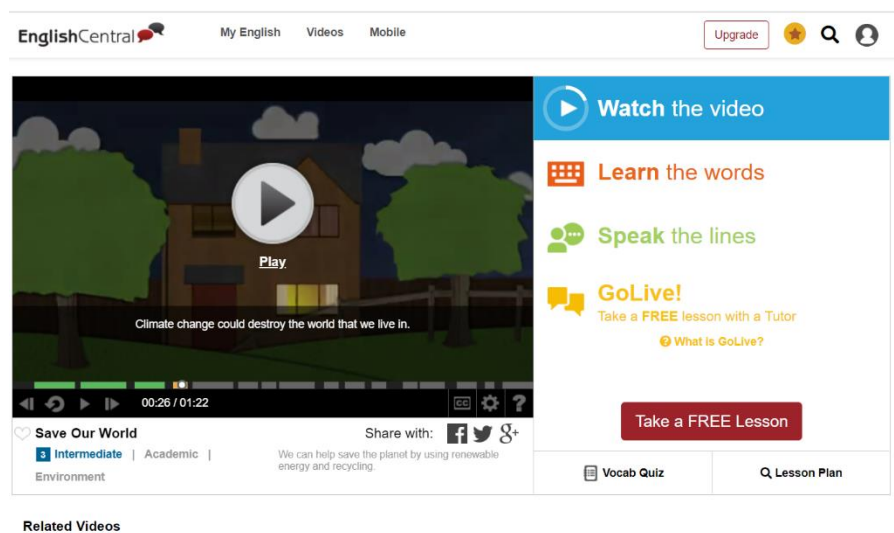

Рисунок 2.2 – Вигляд завантаженого відео з Веб-сайту <https://englishcentral.com>

PlayPhrase - це платформа, за допомогою якої можна слухати англійські фрази з понад 300 відеокліпів і повторювати почуте. Для початку, необхідно задати у пошуку слово чи фразу англійською, і платформа відшукає усі епізоди з таким висловом. Ця платформа нагадує онлайн-корпус автентичної розмовної англійської

мови, який можна застосовувати багатьма способами, зокрема для введення нової лексики. Персонажі на зразок Доктора Хауса, Росса із “Друзів” або герої «Гри престолів» озвучать потрібну для вивчення фразу.

ESL Bits – є навчальним сайтом, який має різноманітний вибір автентичного аудіо-контенту. Аудіо-розповіді можна використовувати при навчанні аудіюванню у 8-му класі. Наприклад, їх можна брати як матеріал для підведення до теми уроку на початку, так і в кінці як елемент зняття напруги або заохочення. Тривалість більшості записів менше п’ятнадцяти хвилин, тому учитель легко включає їх у потрібний план уроку, а окремі треки можуть підійти для всіх рівнів. Швидкість відтворення може підлаштовуватись під рівень знань учнів, що є значною перевагою цієї платформи.

На сайті запропоновано значну кількість завдань до аудіотреків. Ці завдання учні можуть виконувати окремо або у невеликих групах. Можна застосувати вікторину або квіз, для перевірки, наскільки добре вони зрозуміли сюжет, і організувати ігрове шоу, поділивши групу на команди. Як варіант, запропонуйте учням розставити події в хронологічній або логічній послідовності. Варто взяти до уваги наявний скрипт та видалити окремі слова, щоб вони заповнили пропуски під час прослуховування і так далі. Перед прослуховуванням знайомимо знайомимо учнів з ключовими словами і практикуємо їх значення, потім відтворюємо історію та просимо їх тікнути (маємо на увазі вправу «tick the words you have heard») слова зі списку, які вони почули.

ESLO – це ресурс, на якому знаходяться понад 3000 безкоштовних завдань з аудіювання. Рівень від початкового до просунутого. Поділені відеоуроки на три підвиди:

- розмовна англійська;
- відео тривалістю до 1 хвилини;

- міксер – формат прослуховування, де на одне й те саме питання відповідають шість осіб.

Скрипти наявні до кожного уроку. Розуміння перевіряється невеликим тестом. Учні можуть скористатись наявними граматичними уроками з діалогами та бесідами, які присвячені певним граматичним темам. Є можливість вивчати ідіоми. Академічна англійська мова теж присутня. Якщо учителю недостатньо завдань, можна доповнити їх власними розробками.

Зразок відеоматеріалу завантажуюмо з сайту <https://elllo.org/english/1401/1449-Todd-BurgerBarn.htm>.

Розуміння тексту перевіряємо за допомогою контрольного завдання:

Answer these questions about the interview.

1) They are out of _____ .

- a) fries
- b) burgers
- c) tacos

2) The woman wants _____ chicken.

- a) crispy
- b) grilled
- c) roasted

3) She wants to eat _____ .

- a) the wings
- b) the legs
- c) the breast

4) She wants sherbet _____ .

- a) in a cup
- b) on a cone

c) on a stick

5) The man wants only one _____ .

a) burger

b) onion rings

c) pizza

Vocabulary Quiz

Use the words below to complete the sentences:

out of • crispy • breast

sherbet • should • grab

1. This chicken looks delicious.
2. This chicken breast is too .
3. We are dish soap. I will buy some.
4. This option work.
5. I love to eat rainbow in a cone.
6. Please a chair and join us.

Останнім часом у процесі навчання іноземної мови все частіше використовуються такі інформаційно-комунікативні технології, як подкасти. Цікава історія виникнення поняття «подкастинг». Як вважають, англійське слово podcasting з'явилося з легкої руки відомого ведучого каналу MTV Адама Керрі. Він об'єднав два слова: iPod – торгова марка серії портативних медіапрогравачів компанії Apple – і broadcasting – повсюдне широкоформатне мовлення. Тому термін «подкастинг» має таке значення: це засіб розповсюдження звукової або відеоінформації в мережі Інтернет. Подкастами називають аудіоблоги або передачі, які з'являються в он-лайн просторі у вигляді роликів, які можна легко завантажити на MP3-плеєр і відтворити у будь-який зручний час; це окремі файли або серія таких

файлів, що регулярно оновлюються і за однією адресою в Інтернеті [53]. Іншими словами, підкаст – це аудіо- або відеофайл, який можна прослухати практично на будь-якому пристрої (комп'ютер, телефон). В наш час смартфонозалежності і планшетизації ми звикли до зорового сприйняття інформації. Тому аудіоматеріали на англійській мові допоможуть покращити концентрацію уваги, стануть найкращим викликом. Це подвійна робота для мозку: змінити звичний інформаційний канал на звуковий і опрацювати мову іноземця. У чому ж переваги регулярного прослуховування підкастів англійською мовою?

- Учні звикають до того, як звучить зв'язане англійське мовлення, тобто занурюєтесь у іншомовне середовище, не залишаючи своєї країни.
 - Вони слухають сучасну живу мову.
 - Учні звикають до різних акцентів.
 - Вони вчаться правильно використовувати нову лексику.
 - Ви вивчаєте граматику на практиці
 - Ви тренуєте концентрацію уваги.
 - Ви розширюєте свій світогляд
- Ви можете слухати там, де вам зручно.

Як працювати з подкастом? Спочатку потрібно прослухати матеріал, або його частину, якщо він великий. Потім прослухати його ще раз, дивлячись у текст. Після цього по тексту зрозуміти зміст і виписати незнайомі слова. Потім прослухати подкаст ще декілька разів з текстом, вирізняючи кожне слово, і без тексту, розуміючи увесь зміст. Надаємо декілька корисних ресурсів, де можна знайти і прослухати подкасти хорошої якості. Навчальні аудіоподкасти: **LearnEnglish Podcasts** – подкасти тривалістю 10-15 хвилин для рівней Elementary и PreIntermediate від Британської Ради. На сайті подаються матеріали з простою лексикою, але доволі швидким темпом мовлення. Усі подкасти і скрипти (тексти) можна скачати безкоштовно. До кожного запису

додається тест і декілька завдань, які дозволяють перевірити, як добре зрозуміли прослухане. Для подкастів головне – гарний звук і цікава тема. А слухати цікаві розмови та історії англійською – це можливість розширити свої знання не лише з мови, але й самої тематики. Зважаючи на більшу тривалість аудіо запису, а саме 10-15 хвилин, подкасти варто застосовувати на окремому уроці або як домашнє завдання.

Надаємо приклад розроблених завдань до подкасту, підбраного із сайту <https://learnenglish.britishcouncil.org/general-english/audio-series/podcasts/series-4/episode-01>.

Check your understanding

Choose all of the sentences that are true according to the podcast.

☐	Tess has a brother called Oscar
☐	British people have a lot of pets
☐	Some countries have more pets than Britain
☐	Dogs are the most popular pets in Britain
☐	Tess would like to have a spider as a pet
☐	The RSPCA is an organisation to help animals
☐	In the nineteenth century, the RSPCA helped children too
☐	British people give a lot of money to the RSPCA

Put the words from the podcast in the right places.

crazy about member count protects common unusual charity reptiles

A lot of people believe that the British are animals.

It depends what you a pet.

Tess says her cat is a of her family.

The RSPCA is an organisation that animals.

The RSPCA is a – people give money to it.

A lot of British people have like snakes as pets.

Millions of homes in Europe have pets, so Britain isn't really .

Cats and dogs are the most pets in Britain.

Put the words in the spaces.

than

more

as many

more than

the most

most

Do people in Britain have more pets people in other countries?

A lot of other countries have pets as Britain.

Are cats and dogs the popular pets in Britain?

Is it true that the British like animals people?

People on the street get money if they have a dog.

Nowadays, reptiles are common pets in Britain.

Choose the right answer.

She says she's poor but I know she has _____ than me.

- more money
- most money
- much money

I like this job _____ the last one I had.

- more
- more than
- most than

India is _____ interesting country I've ever visited.

- most
- the more
- the most

India is _____ interesting country I've ever visited.

It's your birthday so you can have _____ chocolates as you want!

- more
- as many
- the most

Football is a more popular sport _____ tennis.

- than
- as
- much

Football is probably _____ sport in the world.

- as popular
- more popular
- the most popular

The restaurant is very good value - you can eat as _____ you want for fifteen pounds.

- more than
- much as
- most

Did you know that '123456' is the _____ password in the world?

- more common
- most common
- as common

My company has _____ three hundred offices all over the world.

- more than
- the most
- as much

Наступна розробка – це завдання до аудіо тексту “Tour of London”. Файл можна завантажити за посиланням

<https://learnenglishteens.britishcouncil.org/skills/listening/a2-listening/tour-of-london>.

1. Check your understanding: ordering

Do this exercise while you listen. Write a number (1-8) to put these places in order that the tour bus will visit them.

.....	Oxford Street
.....	Madame Tussauds, Museum
.....	Tower of London
.....	London Eye
.....	Houses of Parliament
.....	Buckingham Palace
.....	Big Ben
.....	Tower Bridge

2. *Check your understanding: multiple choice*

Circle the best word to complete these sentences.

- The tour takes 2 / 3 / 4 hours.
- At Madame Tussaud's you can see maps of London / models of famous people / famous shops.
- Oxford Street is a famous street for drinking tea / eating / shopping.
- The Queen lives at Buckingham Palace / the Tower of London / Tower Bridge.
- Big Ben is a tour guide / clock / bridge.
- You can see great views of London from Oxford Street / the Houses of Parliament / London Eye.

Have you ever been to any of these places?

Where did you go?

What did you do?

Which city would you like to take a tour in? Why?

Listen A Minute – це аудіо-треки, представлені у вигляді коротких записаних оповідачів тривалістю рівно 1 хвилину. Вони орієнтовані розвиток навичок аудіювання (слухання) – Listening. Listen A Minute – цінне джерело інформації, завдяки якому ви зможете значно підвищити свій рівень. А для вчителів англійської мови Listen A Minute просто знахідка. Достатньо зберегти матеріал певної теми в Word – і розробка уроку готова. Все, що потрібно, це 1 хвилина під час уроку. І ще 15 хвилин за бажанням, для виконання завдань. Головне пам'ятати, що при вивченні іноземної мови, тільки через багаторазове listening можна прийти до fluent speaking.

Робота з повчальними анімованими історіями “Aesop’s Fables” та “Muffin Stories” – це корисний вид роботи при навчанні аудіюванню. У підлітковому віці, діти активно починають шукати інтереси, хобі та накопичують важливий досвід, який формує їх уподобання та переконання. Тому, учитель має відповідально підходити до підбору матеріалу, через те, що усі викладені думки несуть вплив на формування особистості. Використовуючи телефон для розваг та відпочинку, підлітки, що мають доступ до Інтернету, але не мають контролю можуть знаходити у мережі неприйнятний контент. Тут знаходить своє місце цифрова грамотність, якій вчитель повинен навчити учнів.

Використання повчальних історій з анімаційними героями та субтитрами, на нашу думку, є доцільним доповненням до уроку, а також якісним навчальним ресурсом для навчання аудіюванню. Недоліком є те, що немає готових завдань, але під час перегляду можна зупиняти відео і обговорювати складні лексичні одиниці та пропонувати їх вписати, оскільки субтитри надають таку можливість.

eduTeach VIDEOS - TRADITIONAL STORIES . Animated stories for children to learn English with subtitles.

stories - THE DONKEY AND THE SALT - subtitles

HOME - INDEX FAIRY TALES - SHORT STORIES AESOP'S FABLES stories - index

select your page -> page 01 page 02 page 03 page 04 page 05

Aesop's fables 03

- Belling the Cat
- The Ant and the Bird
- The Ant and the Grasshopper
- The Bat, the Beast, and the Bird
- The Bear and Two Friends
- The Boy Who Cried Wolf
- The Cicada and the Fox
- The Country Mouse and the City Mouse
- The Crow and the Fox

Рисунок 2.3 – Вид сторінки сайту Agenda Web

Завдання до відео історії “The Donkey and Salt”.

I. Match the words to the their definitions

1) drown –	a) a heavy or bulky
2) squirm –	b) thing that is being carried
3) relieved –	c) die through submersion in and inhalation of water
4) melt –	d) to make twisting movements with the body
5) load –	e) make or become liquetied by heat or water
6) cotton –	f) no longer fuling distressed
7) shaking –	g) trembling or vibrating
8) collapse –	h) suddenly fall down
9) absorb –	i) take in or soak up

II. Decide if the statements are True or False.

1. The donkey thought he was going to drown.
2. The donkey’s load after falling into the water became light.

3. The donkey was upset because his load was light.
4. Two days later the bridge with the same load.
5. The second time the donkey fell into the water by accident.
6. The donkey could easing carry cotton after falling into the water.
7. Cotton melts in water.
8. The donkey had to pay for trying to be sly.

Завдання до відео історії “The Greatest Treasure”.

I. Match the halves:

1) The forest was –	a) tall and craggy
2) Lion was –	b) strong and courageous
3) Eagle can –	c) dense and dark
4) The mountains were –	d) alert to dangers
5) Eagle had –	e) a sharp vision
6) Own spoke –	f) from his ancient wisdom
7) Everybody cheered –	g) with excitement
8) Crossing the dessert –	h) was thrilling

II. Put the words in the correct order:

1. Finally / when / reached / met Eagle / the / mountains.
2. They / from / the spectacle /above / enjoyed.
3. Lion / but / slipped / Peter / hand / him / gave.
4. The / below / reached / valley / they / soon.
5. Across / swept / wind / cold / a / meadow.
6. Against / all / sheep / they / huddled.
7. Kept / it / them / cozy / and / warm.
8. The / of / the / Desert / you / called / are.

III. Rewrite the sentences correcting the wrong information:

1. Peter couldn't pull Lion up..

2. Eagle didn't watch their steps.
3. Sheep didn't want to join them in the treasure hunt.
4. The animals crossed the dessert on foot.
5. The Camel helped them to cross the ocean.
6. The Turtle hardly transported the company across the ocean.
7. They realized that Owl was wrong.

Завдання до відео історії "The Windflower".

Tick the statements which are true according to the story.

- 1) The daughter-in-law was mean to the mother.
- 2) The mother wanted his son to go away.
- 3) One day the mother broke a dish.
- 4) The daughter-in-law kicked the mother out of the house.
- 5) The mother thought it wasn't her fault.
- 6) The old mother collapsed in the mountains.
- 7) The son found his mother in the fields.
- 8) The son cried and his fears fell on the snow.
- 9) The flower appeared where the tears fell.

Завдання до анімованої історії "The grateful magpie".

Match the halves:

1) A snake was –	a) opened the door.
2) The scholar –	b) to ring in the empty temple
3) A woman in white –	c) was winding around the scholar
4) A huge snake –	d) about to catch up a magpie's nest
5) The snake –	e) took out his arrow
6) The bell began –	f) wanted a revenge
7) The scholar –	g) buried the magpie
8) Crossing the dessert –	h) was thrilling

Discussion

Should we be grateful to others for their good deeds?

Отже, який би ресурс ви не обрали навчання аудіюванню, головне, щоб він був цікавий учням. Тоді учителю, на нашу думку, доведеться докласти мінімум зусиль, а прослуховування приноситиме підліткам не лише знання, а й задоволення.

2.2 Дослідно-експериментальна перевірка ефективності використання он-лайн ресурсів для розвитку навичок аудіювання на уроках англійської мови у 8-х класах

Для перевірки положень теоретичної частини роботи нами було організовано експериментальне дослідження ефективності складеної нами системи вправ на основі підбору завдань з навчальних сайтів для аудіювання у 8-му класі.

Експеримент проходив на базі середньої школи №1 в 8-му класі і включав три етапи: констатуючий, формуючий та контрольний.

Констатуючий етап мав на меті вирішити наступні завдання:

- провести анкетування серед вчителів іноземних мов для з'ясування стану роботи з формування навичок аудіювання у учнів за допомогою включення в зміст уроків виконання завдань з навчальних сайтів;
- провести анкетування серед учнів 8-х класів;
- серед учнів 8-В класу (є дві підгрупи з вивчення англійської мови) вибрати дві підгрупи, які вивчають англійську мову, в якості експериментальної та контрольної;
- провести у двох групах контрольний захід.

За результатами анкетування серед вчителів нами виявлено наступні факти: позитивне ставлення до використання он-лайн ресурсів висловили 98% вчителів; аудіювання визнано найважчим аспектом серед комунікативних навичок; вчителі висловили думку, що відчують потребу у подальшому удосконаленні знань про

можливості використання інтернет-ресурсів для навчання аудіювання за допомогою відео та он-лайн технологій.

Анкетування серед учнів показало, що 91% учнів бажають навчатися аудіюванню засобами он-лайн ресурсів з використанням мобільних додатків та комп'ютерів та відео матеріалів. 87% підлітків ствердили, що легше сприймають іноземну мову через відео, аніж через аудіоматеріали. Відповідно до нашої гіпотези, що аудитивні навички учнів середніх класів покращаться завдяки системі вправ, розроблених нами, суть нашого дослідження полягає у апробації авторських розробок.

Практично-експериментальна робота проводилась на однаковому контингенті учнів. На початок експерименту було проведено тестування у двох підгрупах одного класу.

Розроблений нами тест на основі відео «<https://learnenglishteens.britishcouncil.org/study-break/video-zone/climate-change-why-does-15degc-matter>». Завдання до відеоматеріалу можна знайти у Додатку Б.

Відео було підібрано згідно теми уроку та вікових і мовних особливостей учнів. Тест містить 24 тестових питання, за кожну правильну відповідь надавалось 2 бали. Максимальна оцінка – 48 балів. Результати виконання завдань представимо у таблицях.

Таблиця 2.1 – Результати виконання тестового контрольного завдання до початку експерименту (група 1)

Прізвище та ім'я учня	Кількість правильних відповідей	Відсоткове відношення
Албайрак М.	19	79
Баган А.	19	79
Бондар І.	18	75

Продовження таблиці 2.1

Браткова Д.	13	54
Букатеєвич А.	18	75
Вишинська К.	17	71
Гайковська В.	21	88
Гапченко В.	19	79
Гершаннікова Л.	23	96
Глушко Є.	13	54
Дацюк Б.	20	83
Дем'янчук С.	20	83
Калімулін О.	17	71
Кармаліта Т.	18	75
Ковальчук А.	19	79

Середній бал успішності групи становить 522 бали(72,5%).

Таблиця 2.2 – Результати виконання тестового контрольного завдання до початку експерименту (група 2)

Прізвище та ім'я учня	Кількість правильних відповідей	Відсоткове відношення
Колесник Є.	20	83
Комарніцький Я.	15	63
Кирник І.	21	88
Корнійчук Б.	13	54
Купрата С.	18	75
Майтко О.	19	79
Мельник А.	20	83
Міхняк М.	21	88
Мниця Т.	20	83

Продовження таблиці 2.2

Нікітюк А.	18	75
Попович Т.	16	67
Разіна Д.	18	75
Стадник Д.	17	71
Стасюк М.	21	88
Філіпченко І.	16	67

Середній бал успішності становить 574 бали (75,8%).

У таблиці представлено результати сформованості аудитивних навичок за допомогою відсотків. Наведені результати є середньоарифметичним показником за підсумком сумарного оцінювання завдань за трьома критеріями, а саме повнота розуміння, розуміння теми та загальних положень тексту; інтерпретація змісту з позицій критичного мислення. У першій групі ступінь сформованості навичок аудіювання менший на 3,3%. Отож, експеримент будемо проводити у першій групі.

Проілюструємо гістограмою порівняння успішності серед двох груп. Значення подані у відсотках.

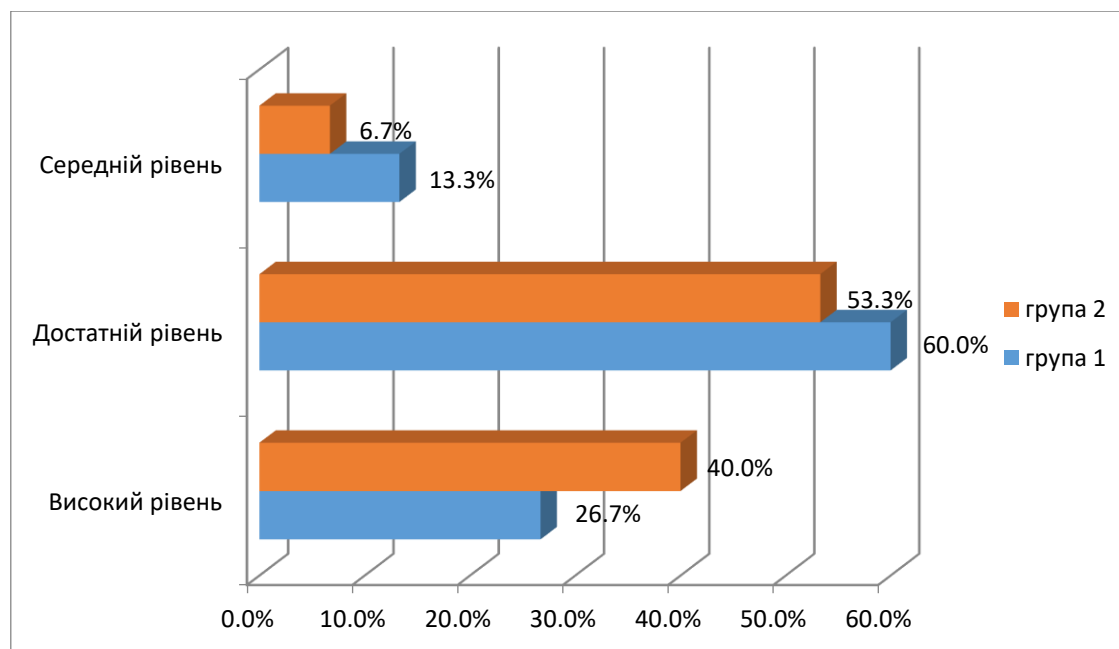

Рисунок 2.4 – Рівень сформованості аудитивних навичок у двох групах на початок експерименту

Як бачимо, успішність двох груп знаходиться приблизно на одному рівні. Більшість учнів знаходяться на достатньому рівні. Протягом місяця учні у контрольній групі виконували завдання з підручника, а також регулярно використовували он-лайн-ресурси для аудіювання. На кожному занятті використовувались короткі відео епізоди з мережі Інтернет та власні розробки завдань. У кінці експерименту обидві групи писали розроблену нами контрольну роботу з метою перевірки ефективності методики включення відео та он-лайн вправ на розвиток навичок слухання у систему уроків. На постійній основі використовуємо сайт <https://learnenglish.britishcouncil.org>. Завантажуємо відео за посиланням <https://learnenglishteens.britishcouncil.org/study-break/video-zone/technology-addiction>.

Preparation

Match the vocabulary with the correct definition and write a–f next to the numbers 1–6.

1.....	a mobile device	a.	to reply
2.....	to respond	b.	a portable computing device such as a smartphone or tablet computer
3.....	a buzz	c.	every day
4.....	daily	d.	enjoying a certain activity a lot and spending as much time as possible doing it
5.....	addicted	e.	a way in which two or more people behave towards each other
6.....	a relationship	f.	a low humming or murmuring sound

1. Check your understanding: True or False

Circle **True** or **False** for these sentences.

1.	Alejandra is fourteen.	True	False
2.	She checks her phone in the morning.	True	False
3.	She gets depressed checking her phone.	True	False

4.	When she hears a buzz it makes her feel like she has friends.	True	False
5.	Alejandra's mother has rules about Alejandra using her phone.	True	False
6.	Alejandra thinks she has checking her phone under control.	True	False

2. Check your understanding: gap fill

Complete the sentences with a number from the box.

one in two	one in three	three-quarters
Seventy-eight per cent		Eighty-five per cent

1. _____ of teens check their mobile devices at least hourly.
2. Almost _____ feel the need to immediately respond to messages.
3. And _____ feel like they are addicted.
4. _____ of parents feel their teens' device use has not harmed their relationship.
5. Yet _____ teens argue with their parents daily about it.

Discussion

How often do you check your phone? Do you think phone addiction is a serious problem?

За результатами перевірки роботи за трьома критеріями нами підраховано середньоарифметичний бал кожного учня в обох групах.

Таблиця 2.3 – Результати виконання тестового контрольного завдання у кінці експерименту (експериментальна група 1)

Прізвище та ім'я учня	Кількість правильних відповідей	Відсоткове відношення
Албайрак М.	21	88
Баган А.	19	79
Бондар І.	20	83
Браткова Д.	15	63
Букатєвіч А.	20	83
Вишинська К.	18	75
Гайковська В.	23	96
Гапченко В.	19	79
Гершаннікова Л.	23	96
Глушко Є.	12	50
Дацюк Б.	19	79
Дем'янчук С.	21	88
Калімулін О.	17	71
Кармаліта Т.	19	79
Ковальчук А.	22	92

Середній бал успішності за трьома критеріями 576 бали (80,0%).

Таблиця 2.4 – Результати виконання тестового контрольного завдання у кінці експерименту (контрольна група)

Прізвище та ім'я учня	Кількість правильних відповідей	Відсоткове відношення
Колесник Є.	20	83
Комарніцький Я.	15	63
Кирник І.	23	96

Продовження таблиці 2.4

Корнійчук Б.	13	54
Купрата С.	18	75
Майтко О.	20	83
Мельник А.	20	83
Міхняк М.	20	83
Мниця Т.	20	83
Нікітюк А.	18	75
Попович Т.	16	67
Разіна Д.	19	79
Стадник Д.	17	71
Стасюк М.	22	92
Філіпченко І.	17	71

Середній бал успішності за трьома критеріями 556 бали (77,2%).

Цифри, подані у таблиці, є середньоарифметичним показником виконання контрольного тесту із врахуванням трьох критеріїв.

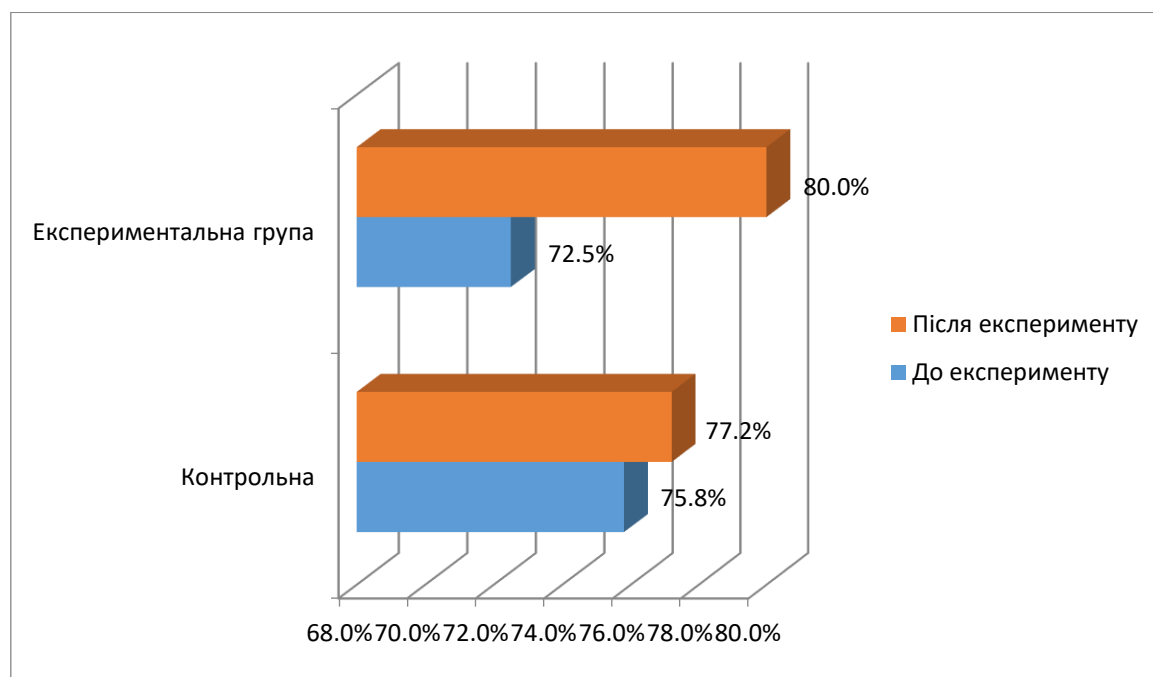

Рисунок 2.5 – Рівень сформованості аудитивних навичок у двох групах при кінці експерименту

На завершення експериментальної перевірки було проведено анонімне опитування. Результати наводимо у таблиці 2.5.

Таблиця 2.5 – Результати анкетування по закінченню експерименту

	Так	Ні	Не визначився
Чи подобається Вам навчання слуханню за допомогою відео матеріалів?	29	1	
Чи були для вас зрозумілі відео матеріали, що були запропоновані під час експерименту?	27	2	1
Чи допомагало Вам зображення, що супроводжує мова?	30		
Чи хотіли б Ви продовжити роботу з вивчення мови за допомогою он-лайн відео ресурсів?	28		2

Після закінчення педагогічного експерименту було проаналізовано отримані факти. Отримавши результати, ми вважаємо можливим стверджувати, що на початку експериментального дослідження оцінки в експериментальній групі були нижчими порівнюючи з контрольною групою. Застосувавши методику використання он-лайн завдань для розвитку аудитивних навичок, успішність експериментальної групи зросла на 7,5% на противагу успішності учнів контрольної групи (1,4%). Це доводить ефективність та достовірність методичного використання нашої системи вправ для восьмикласників.

Експеримент засвідчив, що важливо ретельно підбирати матеріал для прослуховування, враховуючи вік, рівень мови та інтереси учнів. Якщо

відеоматеріал є занадто складним, то учні будуть важко розуміти і можуть втратити мотивацію та інтерес. На противагу, якщо сюжет легкий, учням також буде нецікаво та завдання не будуть досягнуті. Отже, результати однозначно доводять доцільність використання різних видів роботи з навчальними он-лайн-ресурсами з метою удосконалення аудитивних навичок. Рекомендуємо до використання систему вправ, розроблену нами під час експерименту, як таку, яка здатна покращити навчальні досягнення учнів. Нами було запропоновано анкетування учням, які брали участь у роботі над відеоматеріалами, виконуючи авторські вправи. Основна частина учнів, а саме 99% відсотків не тільки позитивно поставились до роботи з он-лайн вправами, а й також визнали їх ефективність. Результати експериментального дослідження дозволяють стверджувати, що навчання аудіюванню повинно носити системний і регулярний характер. Системність навчання повинна проявлятися в тому, що мета, зміст, принципи, методи (як система прийомів), навчально-виховний процес, матеріальні засоби (програми, підручники, навчальні посібники), технічні засоби, націлені на навчання аудіювання, повинні розглядатися як такі, що пов'язані один з одним, як складові єдиної системи навчання аудіювання. При навчанні аудіюванню необхідно забезпечити суворий відбір матеріалів для аудіювання з урахуванням певних вимог та критеріїв. Навчання аудіюванню повинно будуватися на текстах різних стилів і жанрів, стимулюючих розумову і творчу активність школярів. Ступінь складності текстів повинна поступово зростати за рахунок збільшення обсягу і глибини змісту, тривалості перегляду, ускладнення мовного і фонетичного оформлення сюжету.

Таким чином, навчання аудіювання повинно здійснюватися на основі загально дидактичних і загально методичних принципів, що мають відношення до навчання іноземної мови в цілому. Більш того, важливим є виділення і розвиток усіх трьох видів аудіювання: аудіювання з розумінням основного змісту, аудіювання з вибіркоким розумінням змісту, аудіювання з повним розумінням змісту. Аудіювання аж ніяк не є легким видом мовленнєвої діяльності.

Встановлено, що навичка аудіювання формується швидше і успішніше, якщо звук і візуальні канали інформації застосовуються разом, то це спрощує сприйняття комунікації. І тому можливо висловлювати думку про почуте повніше, ніж при надходження повідомлень відбувається роздільно. Використання відеоматеріалів засноване здебільшого на візуальному усвідомленні інформації, нагадує реальне іншомовне середовище та допомагає оволодіти комунікативною компетенцією іноземною мовою. На наше переконання, доречність застосування відео з он-лайн платформ при навчанні аудіюванню залежить не тільки від точного визначення його місця в системі навчання, але і від того, наскільки логічно побудована структура відео занять, як узгоджені навчальні можливості відеоматеріалу з завданнями навчання. Таким чином, відеоматеріали на уроці іноземної мови дійсно сприяють більш ефективному та результативному навчанню аудіюванню, оскільки вони являють собою зразки автентичного мовленнєвого спілкування, створюють атмосферу реальної мовленнєвої комунікації, роблять процес засвоєння іншомовного матеріалу цікавим, наповненим і проблемним.

ВИСНОВКИ

У ході роботи над дипломною роботою представлені теоретичні основи навчання аудіюванню; виявлено особливості роботи з онлайн ресурсами на уроках іноземної мови; визначено етапи роботи з відеоматеріалом та аудіотекстом; труднощі, що виникають при аудіюванні; розроблений комплекс вправ для роботи з он-лайн відеоматеріалами та звуковими матеріалами.

Виконавши дипломне дослідження, ми дійшли таких висновків:

1. Дослідження довело, що відео має величезну перевагу над читанням текстів, слуханням текстів для аудіювання, тому що відео миттєво зацікавить. Незалежно від того, чи є відео автентичним або створено спеціально для аудиторії ESL, важливо, щоб воно зберегло увагу учнів. Як відомо, це ключова частина успішного заняття. Коли учні зацікавлені у змісті, вони будуть готові навчатися та бути сприйнятливими до запланованих вами заходів. Відеоматеріали забезпечують контекст для розуміння. На відміну від читання текстів та прослуховування, відео забезпечує сильні візуальні сигнали. Вони допомагають учням зрозуміти, що відбувається, навіть якщо мову важко сприймати. Відеоматеріали вводять нову культуру та ідеї, будучи відмінним засобом навчання аудіюванню. Використання відеоматеріалів визнано нами не просто доцільною, а необхідною складовою навчання іноземній мові на будь-якому рівні її вивчення. Необхідно лише працювати над такими матеріалами з використанням спеціальної методики, яка передбачає різні методи роботи з такими засобами.
2. За сучасних умов розвитку суспільства питання формування комунікативних навичок з іноземної мови є дуже важливим. Для цього необхідно розвивати навички аудіювання, працюючи творчо, застосовуючи усі наявні новітні ресурси. Нами схарактеризовано інноваційні засоби навчання і проаналізовано різні їх класифікації. Зазначено, що он-лайн ресурси, мережа

Інтернет, комп'ютери, Е-диски, що супроводжують сучасні підручники є незамінними супутниками сучасного уроку з іноземної мови. Ми дійшли висновку, що аудіювання – це такий вид прослуховування з розумінням, який є самостійним видом мовленнєвої діяльності. Він важче, ніж розмовне мовлення, читання і письмо. Навчанню аудіюванню у методиці викладання іноземних мов потрібно надавати велике значення. Максимальна увага вимагається від учнів, для того, щоб сприйняття іноземної мови на слух давалось легко і не спричиняло проблем. Правильний підбір відео аудіофайлів та розробка методично вірних завдань робить урок успішним. Процес навчання аудіювання на основі відеоматеріалу включає три етапи (перед демонстраційний, власне демонстраційний і після демонстраційний), на кожному з яких використовуються різноманітні і специфічні для кожного етапу види завдань і вправ, що дозволяють як спрощувати процес сприйняття і розуміння, так і контролювати розуміння.

3. У роботі надані поради з використання навчальних Інтернет-ресурсів, створених на допомогу вчителю англійської мови. Детально виписано алгоритм роботи з основними сайтами, які містять відеоматеріали. Експериментально доведено ефективність та доцільність використання онлайн відеоматеріалів для удосконалення аудитивних навичок у учнів середньої школи. Застосування новітніх технологій та підготовка правильних завдань привели до покращення результатів аудіювання у кінці експерименту у експериментальній групі у порівнянні із контрольною. Учитель повинен пам'ятати, що кожній вправі на аудіювання повинна передувати чітка покрова інструкція – завдання щодо виконання. Інструкції повинні бути конкретним, зрозумілим, доступним і доведено до учнів в усній або письмовій формі. Он-лайн ресурси сьогодні задовольняють потребу учителя у підборі відповідних завдань, що відповідають вимогам ХХІ століття. Вони доступні для роботи у класі або можуть бути виконані самостійно. Без сумніву, вони сприяють

покращенню навчальних результатів. Використання відеопідтримки на уроках англійської мови сприяє підвищенню якості знань, що є важливим методичним завданням у Новій українській школі. Проаналізовані нами наявні навчальні платформи з вправами до них підвищили мотивацію учнів та, згідно з результатами опитування у кінці експерименту, спонукали до розвитку активності під час виконання завдань.

4. Експериментально доведено ефективність запропонованих методів роботи з навчальними платформами для розвитку навичок аудіювання. Із застосуванням методики використання системи завдань для розвитку аудитивних навичок, успішність експериментальної групи зросла на 7,5% на противагу успішності учнів контрольної групи (1,4%). Такі відсоткові показники свідчать про ефективність та доцільність застосування авторських розробок та рекомендацій, запропонованих для учнів 8-х класів.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ

1. Биков В. Ю. Теоретико-методологічні засади створення і розвитку сучасних засобів та е-технологій навчання / В. Ю. Биков // Розвиток педагогічної і психологічної наук в Україні 1992 – 2002: зб. наук. пр. до 10-річчя АПН України / Академія педагогічних наук України. – Харків : «ОВС», 2002. – Ч. 2. – С. 182–199.
2. Бирка М. Ф. Комп'ютер – помічник під час тематичної атестації / М. Ф. Бирка // Крайова освіта. – 2003. – № 3 (195). – 22 січ. – С. 13.
3. Бичкова Н. І. Типологія відеофонограм для навчання усного іншомовного спілкування / Н. І. Бичкова // Методика викладання іноземних мов. – К. : Освіта, 1992. – Вип. 21. – С. 68–71.
4. Буйницька О. П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання : навч. посіб. / О. П. Буйницька. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 117 с.
5. Волкова Н. П. Педагогіка: посібник [для студентів вищ. навч. закл.] / Н. П. Волкова. – К. : Видавничий центр «Академія», 2003. – 576 с.
6. Голотюк О.В. Особливості аудіювання у вищих навчальних закладах: зб. наук. пр. Педагогічні науки. 2013. Вип. 64. С. 220–225.
7. Городнича Л. В. Диференційоване навчання молодших школярів аудіювання англійського мовлення з використанням комп'ютера [Текст] : автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.02 / Л. В. Городнича ; Київський національний лінгвістичний ун-т. – К., 2009. – 23 с.
8. Гороль П. К. Мультимедійні засоби навчання: навч. посіб. / П. К. Гороль. – Вінниця : Планер, 2010. – 486 с.
9. Горюнова М.М. Аудіювання та принцип автентичності у викладанні іноземної мови. Стратегія розвитку України: економічний та гуманітарний виміри: мат-ли Міжнар. наук.-практ. конф. Київ: «Інформаційно-аналітичне агентство», 2016. С. 358.

10. Гриценчук О. О. Електронний підручник і його роль у процесі інформатизації освіти / О. О. Гриценчук // Інформаційні технології і засоби навчання : зб. наук. праць [за ред. В. Ю. Бикова, Ю. О. Жука] / Інститут засобів навчання АПН України. – К. : Атіка, 2005. – С. 255–261.

11. Гуржій А. М. Засоби навчання: навч. посіб. / А. М. Гуржій, Ю. О. Жук, В. П. Волинський. – К. : ІЗМН, 1997. – 258 с.

12. Дементієвська Н. П. Комп'ютерні технології для розвитку учнів та вчителів / Н. П. Дементієвська, Н. В. Морзе // Інформаційні технології і засоби навчання : зб. наук. праць [за ред. В. Ю. Бикова, Ю. О. Жука] / Інститут засобів навчання АПН України. – К. : Атіка, 2005. – С. 120–134.

13. Дементієвська Н. П. Як можна комп'ютерні технології використати для розвитку учнів та вчителів / Н. П. Дементієвська, Н. В. Морзе // Актуальні проблеми психології: Психологічна теорія і технологія навчання [за ред. С. Д. Максименка, М. Л. Смульсон]. – К. : Міленіум, 2005. – Т. 8, вип. 1. – С. 152–158.

14. Дячук Н. М. "Формування англомовної аудитивної компетентності учнів старших класів закладів загальної середньої освіти : автореф. дис. ... д.філософ : 014 - Середня освіта (за предметними спеціалізаціями) / Н. М. Дячук ; Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. – 2021 – укр.

15. Жеренко Н. Є. Індивідуалізація навчання аудіювання учнів молодших класів шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов (англійська мова) [Текст] : автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.02 / Н. Є. Жеренко ; Київський держ. лінгвістичний ун-т. – К., 2000. – 20 с.

16. Інформаційне забезпечення навчального процесу: інноваційні засоби і технології : [колективна монографія]. / Інститут засобів навчання АПН України. – К. : Атіка, 2005. – 252 с.

17. Іщенко Л. П. Використання інформаційно-комунікативних технологій в освіті 21-го століття: модно чи необхідно. (Рос. мова) [Електронний ресурс] / Л. П. Іщенко. – Режим доступу: https://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/36521/.

18. Іщук Н. Ю. Ретроспективний і перспективний аналіз методів навчання іноземних мов / Н. Ю. Іщук // Studiamethodologica Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. – 2011. – № 32. – С. 46–49.

19. Квасова О.Г. Основи тестування іншомовних навичок і вмінь: навч. посібник. Київ: Ленвіт, 2009. 119 с.

20. Котенко О. В. Методика навчання іноземних мов у початковій школі: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О.В. Котенко, А.В. Соломаха [та ін.]. – К. : Київ, ун-т імені Бориса Грінченка, 2013. – 356 с.

21. Круглик В. С. Концепція сучасного педагогічного програмного засобу[Електронний ресурс] / В. С. Круглик. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/ejournals/ITZN/em3/content/07kvsspm.htm>.

22. Куліченко Н. М. Використання відеоматеріалів на уроках англійської мови / Н. М. Куліченко. – 2015. – Режим доступу: <http://dnz156.klasna.com/uk/article/vikoristannya-videomaterialiv-na-urokakh-angliisko.html>.

23. Лемешко О. В. Застосування мультимедійних засобів як складової інформаційних систем у процесі вивчення англійської мови курсантами ВВНЗ / О. В. Лемешко / Збірник наукових праць НАДПСУ. – Хмельницький : Вид-во НАДПСУ, 2014. – № 7(70). – С. 86.

24. Леонтьєва Т. П. Досвід і перспективи застосування відео в навчанні іноземних мов / Т. П. Леонтьєва // Нетрадиційні методи навчання іноземних мов у вузі: матеріали респ. конференції. – Мінськ, 1995. – С. 61–74.

25. Ляховицький М. В. Основні напрями використання навчальної техніки нового покоління / М. В. Ляховицький, П. І. Сердюков // Методика викладання іноземних мов. – 1984. – Вип. 13. – С. 60–63.

26. Матяш Н. А. Місце відео в процесі навчання іноземних мов / Н. А. Матяш // Англійська мова та література. – 2003. – № 26. – С. 2–4.

27. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: підручник. 2-е вид., випр. і перероб. / Кол. авторів під кер. С.Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2002. 328 с.

28. Морська Л. І. Інформаційні технології у навчанні іноземних мов / Л. І. Морська.– Тернопіль : Астон, 2008. – 346 с.

29. Мятова М. І. Використання відеофільму у навчанні іноземної мови в середній загальноосвітній школі / М. І. Мятова // Іноземні мови в школі. – 2006. – № 6. – С. 31–39.

30. Обрізан К. М. Програмні засоби навчального призначення // Інформатизація середньої освіти: програмні засоби, технології, досвід, перспективи [за ред. В. М. Мадзігона, Ю. О. Дорошенка]. – К. : Педагогічна думка, 2003. – С. 156–165.

31. Пащенко О. В. Реалізація сучасних комп'ютерних технологій у навчальному процесі // Гум. вісн. ДВНЗ „Переяслав-Хмельницький державний пед. унів. ім. Гр. Сковороди”: наук.-теор. зб., спец. вип. / Індивідуалізація і фундаменталізація навчального процесу в умовах євро інтеграції. – Переяслав-Хмельницький, 2007. – С. 283–289.

32. Петрик Л. В. Актуальність застосування медіазасобів на уроках іноземних мов в початковій школі / Л. В. Петрик // матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. «Дослідження молодих учених у контексті розвитку сучасної науки», (м. Київ, 09 квітня 2015 року) / М-во освіти і науки України[та ін.]; за заг. ред. В. О. Огнев'юка – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2015. – с. 122–129.

33. Плугатарьова О. І. M-Learning як нова технологія вивчення іноземної мови / О. І. Плугатарьова // Англійська мова та література. – 2013. – № 15. – С. 10–11.
34. Проценко Н.В. Основні труднощі навчання аудіювання. Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Філологічні науки. 2012. Вип. 29 (1). С. 87–89.
35. Радул В. В., Соціальна зрілість особистості вчителя: фактори формування/ В. В. Радул. – К. : Вища школа, 2008. – 240 с.
36. Скрипка А. С. Використання відеофільмів на уроках англійської мови / А. С. Скрипка // Таврійський вісник освіти. – 2012. – № 4. – С. 251–258.
37. Співаковський О. В. Інформаційно-комунікаційні технології в початковій школі / О. В. Співаковський, Л. Є. Петухова, В. В. Коткова.– Херсон : ХДУ, 2011. – 272 с.
38. Танасієнко О. В. Використання технічних засобів навчання у навчальному процесі [Електронний ресурс]/ О. В. Танасієнко.– Режимдоступу :http://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/28365/
39. Тарнапольський О.Б. Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому навчальному закладі освіти: навч. посібник. Київ: Фірма «ІНКОС», 2006. 248 с.
40. Федоренко Ю. П. Доцільність і особливості використання аудіо і відео матеріалів на уроках іноземної мови [Електронний ресурс] / Ю. П. Федоренко. – Режим доступу : http://www.rusnauka.com/10_NPE_2008/Philologia/29839.doc.html.
41. Фіцула М. М. Педагогіка : навч. посіб. / М. М. Фіцула. – К. : Академвидав, 2009. – 560 с.
42. Хуторна Т. І. Корисні Інтернет ресурси для молодших школярів / Т. І. Хуторна // Англійська мова в початковій школі. – 2013. – № 1. – С. 47.
43. Черниш В. В. Навчання англомовного читання та аудіювання із застосуванням аудіокнижок художніх творів (середня загальноосвітня школа з

поглибленим вивченням іноземної мови) : Автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.02 / В. В. Черниш ; Київ. нац. лінгв. ун-т. – К., 2001. – 21 с. – укр.

44. Швець Є. С. Труднощі навчання аудіювання на початковому ступені та шляхи їх подолання / Є. С. Швець // Пед. науки : зб. наук. пр. – Херсон : Херсон. держ. ун-т. 2013. – Вип. 63. – С. 156–159.

45. Шкіль В. В. Використання відео на уроках англійської мови / В. В. Шкіль // Англійська мова та література. – 2006. – № 31. – С. 6–8.

46. Ягеніч Л. В. Формування у молодших школярів стратегічної компетенції в процесі навчання аудіювання англійською мовою : автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.02 / Л. В. Ягеніч ; Київ. нац. лінгв. ун-т. – К., 2007. – 21 с. – укр.

47. Ямшинська Н. В. Використання аудіо та відеоматеріалів на заняттях з іноземної мови / Н. В. Ямшинська // Іноземна мова в школі. – 2003. – № 7. – С. 25–26.

48. Яхунов Т. О. Типологія кіноінформації та її використання для навчання лексики соціокультурним компонентом / Т. О. Яхунов, Ю. І. Верисокін // Іноземні мови. – 2000. – № 3. – С. 33–36.

49. Bajrami L. The Role of Video Materials in EFL Classrooms / Lumturie Bajrami, Merita Ismaili // Procedia – Social and Behavioral Sciences. – Vol. 232, 14 October 2016. – Pp. 502–506 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042816313003>.

50. D. Renukadevi The Role of Listening in Language Acquisition; the Challenges & Strategies in Teaching Listening International Journal of Education and Information Studies. ISSN 2277-3169 Volume 4, Number 1 (2014), pp. 59-63.

51. Facer B. R. Academic Podcasting and Mobile Assisted Language Learning: Applications and Outcomes / B. R. Facer, M. Abdous. – USA, Hershey, Pennsylvania: Information Science Reference, 2011. – 244 p.

52. Field, J. (2008). Listening in the language classroom / J. Field. – Cambridge University Press, 2008. – 366 p.

53. Higgin T. Using Video Effectively in the Classroom / Tanner Higgin. – August 16, 2018 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.commonsense.org/education/blog/using-video-effectively-in-the-classroom>.
54. Higgins, J. M. D., (1995) “Facilitating listening in second language classrooms through the manipulation of temporal variables”, Unpublished doctoral thesis, University of Kent at Canterbury. Mendelsohn, D., 1998, “Teaching listening”, Annual Review of Applied Linguistics, 18, pp.81-101.
55. Kretsai Woottipong Effect of Using Video Materials in the Teaching of Listening Skills for University Students. International Journal of Linguistics. ISSN 1948-5425. – 2014, Vol. 6, No. 4. 200 www.macrothink.org/ijl
56. Kubey R. Media Literacy in the Information Age: Current Perspectives / R. Kubey. – Transaction Publishers, 2001.
57. Madguri K. Mobile Learning: An Emergening Learning Trend / K. Madguri, V. Singh // HiTech Whitepaper. – 2009. – № 11. – P. 29–30.
58. Moreland G. How to Initiate, Implement and Institutionalize Foreign Languages Across the Curriculum (FLAC) Program / G. Moreland. – The Case of the University of Florida, 2003.
59. NETOP SCHOOL як ефективний засіб оптимального використання комп'ютера в навчальному процесі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://aks.mylivepage.ru/wiki/463/154_NETOP_SCHOOL.
60. Nova M. Utilizing Video for Technology Integration Support in Indonesian EFL Classroom: Usages and Obstacles / Muhamad Nova // Indonesian Journal of EFL and Linguistics. – Vol. 2 No. 1. – May 2017. – Pp. 15–28 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/317192873_Utilizing_Video_for_Technology_Integration_Support_in_Indonesian_EFL_Classroom_Usages_and_Obstacles.

61. Richards, B. J. (1990). Language development and individual differences: A study of auxiliary verb learning. Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511519833>.

62. Richards, J. C. (1990). Conversationally speaking: approaches to the teaching of conversation. In J. C. Richards, The Language Teaching Matrix. New York: Cambridge University Press.

63. Scarcella R. C. The Tapestry of Language Learning: The Individual in the Communicative Classroom / R. C. Scarcella // Teaching English as a Second or Foreign Language. The Electronic Journal for English as a Second Language. Boston, MA: Heinle&Heinle Publishers. – Vol. 1 No. 3. – March 2005. – Pp. 228.

64. Smith W. Modern Media in Foreign Language Education: Theory and Implementation / W. Smith. –Lincolnwood: National Textbook Company, 1994. – 295 p.

65. Stemplesky S. Video in Action / Susan Stemplesky, Barry Tomalin. – NY, London, Toronto : Prentice Hall. – 1990. – 173 p.

66. Wang Zh. An Analysis on the Use of Video Materials in College English Teaching in China / Zhaogang Wang // International Journal of English Language Teaching. – Vol. 2 No. 1. – 2015. – Pp. 23–28 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.sciedu.ca/journal/index.php/ijelt/article/viewFile/5614/3342>.

67. Woottipong K. Effect of Using Video Materials in the Teaching of Listening Skills for University Students / Ksetsai Woottipong // International Journal of Linguistics. – Vol. 6 No. 4. – 2014. Pp. 200–212 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.macrothink.org/journal/index.php/ijl/article/viewFile/5870/pdf_125.

68. Режим доступа: <https://learnenglish.britishcouncil.org>.

69. Режим доступа: <http://learnenglish.britishcouncil.org/en/ukculture/climate-and-geography>.

70. Режим доступа: <https://listenaminute.com>.

71. Режим доступа: <https://www.ello.org/>

ДОДАТОК А

ЗРАЗОК ЗАВДАНЬ ДЛЯ РОБОТИ З ВІДЕО МАТЕРІАЛОМ ДЛЯ НАВЧАННЯ АУДІЮВАННЯ

<https://learnenglish.britishcouncil.org/en/britain-great/music-great-part-1>

Before you listen:

Some of the greatest music in the world comes from Britain, and British music is still topping the charts today. Richard visits The Premises recording studio, where many world-famous artists have made music.

While you listen and watch:

The Britain is Great series tells you about some of the things that make Britain so great. There's a lot of fun facts – and lots of good language, too. See if you can answer the questions while you watch the video.

Comprehension Task 1: Choose the sentences that are true according to the video.

- a) The Premises is a live music venue.
- b) It's in London.
- c) Richard talks to one of the musicians there.
- d) It has been open for twenty-six years.
- e) It has a range of facilities.
- f) They deal with a variety of music and musicians.
- g) Bestival has only rock music.
- h) Bestival is a four-day music festival.

Comprehension Task 2: Which of these musicians do they say have visited the Premises Studios?

Adele Rihanna

Elton John Ronnie Wood

Lady Gaga The Arctic Monkeys

Lana del Rey The Beatles

Madonna

Language Task 1: Match the halves of the sentences from the video.

1. The Premises recording studios	a) are big players in the music industry.
2. Everyone from Lana del Ray to	b) has passed through the doors.
3. If you've heard of them	c) like it in the country.
4. I don't think there's anything quite	d) must be something in the water.
5. Almost everybody you can think of	e) the Arctic Monkeys come here.
6. It's a bit of a mystery, but there just	f) they've probably played here.

Keys: Comprehension Task 1: True: b; d; e; f; h False: a; c; g

Comprehension Task 2: Yes: Adele; Lana del Rey; Rihanna; Ronnie Wood; The Arctic Monkeys;

Language Task 1:

No: Elton John; Lady Gaga; Madonna; The Beatles

1.a; 2.e; 3.f; 4.c; 5.b; 6.d

ДОДАТОК Б

ТЕСТОВА КОНТРОЛЬНА РОБОТА ДО ПОЧАТКУ ЕКСПЕРИМЕНТУ

Do the preparation task first. Then watch the video and do the exercises. Remember you can read the transcript at any time.

Preparation

Match the vocabulary with the correct definition and write a–h next to the numbers 1–8.

1..... heatwave	a. relating to the whole world
2..... impact	b. a rock-like structure under the sea which provides home for many fish and other animals
3..... coral reef	c. a powerful effect
4..... global	d. a period of time when the weather is much hotter than usual
5..... greenhouse gas	e. a gas that scientists think is making the Earth get hotter

1. Check your understanding: multiple choice

Circle the best answer to these questions.

1. The global average temperature today is about ...

a. 12°C	b. 14°C	c. 15°C
---------	---------	---------
2. A 2°C rise would mean that all the coral reefs would ...

a. disappear	b. break	c. destroy
--------------	----------	------------
3. Of all the foods we eat,..... has the biggest impact on climate change

a. beef	b. pork	c. mutton
---------	---------	-----------
4. The fashion industry is a major source of

a. carbon	b. the greenhouse gases	c. pollution
-----------	-------------------------	--------------

5. It's even better to

a. use a taxi b. walk c. drive a car

2. Check your understanding: gap fill

Fill the gaps with the correct number from the box

average	of	by	half
---------	----	----	------

1. Today, the temperature of the planet is about 15°C.

2. Scientists think that temperatures may rise 3–5°C by 2100.

3 Although a degree doesn't seem very much, it could make a big difference.

4. Eighteen per cent insects on Earth will disappear if the temperature rises by 2°C.

Discussion:

Did you like the video? Why?

What can people do to change this situation?

ДОДАТОК В

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ З
ІНОЗЕМНИХ МОВ (АСПЕКТ АУДІЮВАННЯ)**

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
Аудіювання		
І. Початковий	1	Учень (учениця) розпізнає на слух найбільш поширені слова в мовленні, яке звучить в уповільненому темпі
	2	Учень(учениця) розпізнає на слух найбільш поширені словосполучення в мовленні, яке звучить в уповільненому темпі
	3	Учень (учениця) розпізнає на слух окремі прості непоширені речення й мовленнєві зразки, побудовані на вивченому мовному матеріалі в мовленні, яке звучить в уповільненому темпі
ІІ. Середній	4	Учень (учениця) розпізнає на слух прості речення, фрази та мовленнєві зразки, що звучать у нормальному темпі. В основному розуміє зміст прослуханого тексту, в якому використаний знайомий мовний матеріал
	5	Учень (учениця) розуміє основний зміст поданих у нормальному темпі текстів, побудованих на вивченому мовному матеріалі

	6	Учень (учениця) розуміє основний зміст поданих у нормальному темпі невеликих за обсягом текстів, побудованих на вивченому мовному матеріалі, які містять певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися
III. Достатній	7	Учень (учениця) розуміє основний зміст поданих у нормальному темпі текстів, побудованих на вивченому мовному матеріалі, які містять певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися, сприймає більшу частину необхідної інформації, подану у вигляді оціночних суджень, опису, аргументації
	8	Учень (учениця) розуміє основний зміст стандартного мовлення в межах тематики ситуативного мовлення яке може містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися. В основному сприймає на слух експліцитно подану інформацію
	9	Учень (учениця) розуміє основний зміст мовлення, яке може містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися, а також сприймає основний зміст повідомлень і фактичну інформацію, подану в повідомленні

IV. Високий	10	Учень (учениця) розуміє основний зміст мовлення, яке може містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатись, а також основний зміст чітких повідомлень різного рівня складності
	11	Учень (учениця) розуміє тривале мовлення, яке може містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися. Уміє знаходити в інформаційних текстах з незнайомим матеріалом необхідну інформацію, подану у вигляді оціночних суджень, опису, аргументації
	12	Учень (учениця) розуміє тривале мовлення й основний зміст повідомлень, сприймає на слух подану фактичну інформацію в повідомленні